Numurs maksà 5 kop

Zihňa

Wisu semju proletareeschi saweenojatees!

Kreewijas soz.-dem. strahdneeku partija.

№ 1. Sozialdemokratisks deenas laikraksts. Peterqilî, otrdeen, 7. (21.) martâ 1917. g.

Monarkija kritusi! Lai dsihwo satwersmes sapulze!

Lai dsihwo demokratiska republika!

„Zihňas“ atjaunoschana.

1904. g. martâ, Rigâ, neleelâ formatâ nelegalâ tipografijâ isnahza „Balt. Latw. Sozial-dem. Strahdn. organisazijas“ isdewumâ it mehneschus laikraksts „Zihňa“. Jo drihs jaunais laikraksts seguma leelu peekrischanu. Wina isdoschanu pahrtrauza — oktobra brihwdeenas 1905. g., kad eesahkàs legali soz.-dem. partijas laikraksti. Jau 23. f-br. 1906. g. isnahk „Zihňa“ — no jauna „apakschsemes drukatawâ“, isdodama reisê sawu 25. numuuu. 15. sept isnahk winas jubilejas (50) numurs. Tad no apakschsemes „Zihňa“ pahreet uf ahrsemem, kur 1910. g. isnahk otrais jubilejas numurs (100). Tagad no dsimtenes atschkirti, winas beedri to atjauno Kreewijas brihwibas apsahkios. Winas agrakais gars lai lido pahr mums un muhs wada gruhtajâ darbâ. Atmineesimees, ka „bez zihňas naw uswaras“.

Muhsu usdewums.

1905. g. dezembrî Maskawâ, Grusijâ un Latwijâ brunotâ tautas sazelschanâs kluwa aisnaini apspeestas un ar to apstahjâs rewoluzija... 27. februari 1917. g. ar brunotu sazelschanos no jauna eesahkâs schoreis Peterpilî, Wiskreewijas rewoluzija un 3 deenas wehlak patwaldiba bija lausta. Keisars Nikolajs II. atteizâs no trona lihdz ar dehlu un troni no galwas nolika ari wina brahlis, azim redsot, aprehkinadams, ka labak saudet weenigi troni, nekà troni ar wisu galwu. Tagad walda pagaidu waldiba ar oktobristu — kadetu ministriju, kurâ eeet ari darba grupas lozekltis Kerenskis un kura apsola sasaukt Satwersmes Sapulzi. Kas nu buhs tahlak?

Waj rewoluzija jau beigusees jeb nule tikai sesahkas? Kà isturetees pret jauno waldibu un kà rihkotees turpmak? Tas wiss atkaras pirmâ kahrtâ no atbildes uf jautajumu par tagadejo momentu.

Pehz sawa sastahwa if 3. junija Walsts Domes ir reakzionara un, pehz sawàm schkiras interesem, kontrrewoluzionara; tagad ta ir „rewoluzionaràs“ pagaidu waldiba. Mums wispirms japarauga, uf ka pamatojas schis pagaidu waldibas wara un tahlak, kahdi ir muhsu usdewumi pret to.

Kà sinams, 3. junija likums par Walsts Domes wehleschanam, bija teeschs kontrrewoluzionars solis un nodroschinaja wairumu reakzionarajai muischneezibai ar masas dokis pilsehtu leelkapitalistu peedalischanos. Tà tad wina atbalsts uf schkiru, kas ir teeschi rewoluzionara. Tà tad tikai ahrejais spaids no tautas puses padarija scho domi wispirms par opozizijas perekli un tagad pat par rewoluzijas laikmeta Pagaidu waldibu. Teesa gan, pehz skaita, Pagaidu ministrija walda kadetu un progressistu wairums un pat weens no darba grupas beedreem tur peedalas, bet jaeewehro tikai tas apstahklis, ka galwenà ministrija, eekschleetu, ir kàsa Lwowa rokâ, kas, pats agrareetis, wada wisu leelo semstes paschwaldibu (tas ir leelgruntneeku paschwaldibu) apweenibu un reisê sagrahbj ari pahrejo administratiwo aparatu, lai saprastam pagaidu waldibas pateeso raksturu.

Saprotams, winai ir wehl jabaidas no wezàs kahrtibas, bet wina, sawos strdes dibenos, weenmehr buhs ar meeru libgt ar reakziju, jo jasina tatschu skaidri ka rewoluzijas pilniga uswara ir wisas feodalès (muischneeku) schkiras nahwe. Un ari kapitalistu schkira, leelburschuasija, bailês no isauguschà proletariata buhs ar meeru dribsak libgt ar labo, nekà ar kreiso puši. Wina mainìs krahsu, ja wajadsigs ik stundas. Aizmirsees tikai kadetu wadoni Mitukowu, kuram sozialdemokrats 1905. g bija— draugs pa kreisi, daschus gadus wehlak — jau eenaidneeki no kreisàs puses, kas tikai 2. martâ 1917. g. pulksten 3 deenâ kluwa atkal par „draugeem pa kreisi“. Jeb tas pats Mitukows kas Walsts Domê islamaja „sarkano lupatu“ (красная тряпка), kam mitinu runa bija tikai sobosschanas preetschmets, tagad pats ar sarkanu lentiti pee kruhtim, jau kà ministrs, tura runas — mitinâ.

Tà tad Pagaidu waldibas pamata sastahws ir skaidrs: ta ees pa rewoluzijas zeku tikai tik ilgi, kamehr to peeteekoschi uf to dsihs rewoluzionarà tauta. Bet ka wina ar meeru jau tagad lakstitees ap reakzijas elementeem, redsam no wisas winu rihzibas. Peterpilî, kur rewoluzijas wilnis gahja wisaugstak, ir gan apzeetinati, bet wehl ne teesati, daschi reakzijas tumschee spehki. Prowinzê, kur rewoluzija wehl naw eewiknojusi lauschu masas, atsihst rewoluziju un paleek administrazijas preekschgalâ tee paschi agrakee tumschee spehki un reakzijas bendeskalpi. Ko no tahdas mehrenibas war gaidit republika?

Bet kahds tad lai ir muhsu usdewums un kà mums isturetees pret scho pagaidu waldibu? Mehs patlaban pahrdsihwojam burschujisku rewoluziju, tas ir, muhsu tuwakais gala mehrkis ir demokratiska republika. Pagaidu waldiba teeschi issaka, ka wina grib tikai monarchiju, bet ar parlamentarisku kahrtibu. Mehs nedrihkstam eelaistees uf tahdu kompromisu un tadeht, pagaidu waldiba uf rewoluzionaro tautu war atbalstitees tikai tik ilgi, kamehr winas zeltsch neisschkiras no tautas gaitas uf demokratiju. Un nullihdz winu pasaudès scho rewoluzionaràs tautas atbalstu, winai jakriht, tàpat kà krita patwaldiba, tilihdz to atstahja saldatu schtiki, uf kureem ta atbalstijàs.

Te nu ir tas peenahkts, kas muhs schkir no mehrenajeem kreisajeem. Tee muhs ik uf soka baida ar to, ka tikai nekriht pagaidu waldiba. Wini ir taìs domàs, itkà lihdz ar schìs pagaidu waldibas krischanu buhtu jakriht ari wisai rewoluzijai. Bet kas tik semu wehrtè rewoluzionaràs tautas spehkus, tas naw glahbjams. Nenoslehpsim sawâ preekschâ, ka tikai pilnigi demokratiska waldiba war weenadi waj otradi atrast iseju if Kreewijas krises. Ne saimneezisee un finansielee, nedz ari militariskee apstahsti naw grosami weenâ deenâ un tee ir tik launi, ka teescham naw sewischka preeka tikt tagad pee waldibas, kuru wainos par ikkuru neisdewuschos soli, pee kura sagatawoschanas ta pilnigi waj pa daļai newainiga.

Kas war nahkotnê segt zaur karu sazelto miljardu budschetu? Tikai noteikta demokratija, kas nebaidisees no bijuschà waldneeka nama un to sagtu bandas mantu un leelgruntneeku semju konfiszeschana un kas war atkautees nemaksat agrakà reschima eetaisitos parahdus. Kas war sew padarit par pateesu draugu Kreewijas semneezibu? Weenigi ta demokratija, kas, lihdzsigi Franzijas burschuasijai, leelajà frantschu rewoluzijà ar meeru seedot leelgruntneeku schkiru par labu semneezibai. Kas war usuaret uf ahrejà eenaidneeka frontes? Weenigi — demokratiski-republikaniska armija ar sarkaneem karogeem preekschgalâ un rewoluzionareem kaujas sauzeeneem uf luhpam!

Tà tad war gaditees, ka tagadejà pagaidu waldiba war kriht, paschai negribot, sem sawas nastas. Waj tad atmest ar roku uf wisu rewoluziju? Ne! Ta rewoluzija, kas neriz saweem spehkeem, newar uswaret. Saprotams, te eet runa tikai par pateeseem spehkeem, kas ir un kas jaisaudsê plaschumâ paschâ rewoluzijas gaitâ. Bet tos war organiset tikai ar pateesi rewoluzionareem un ne mehrenibas losungeem.

Mehs dsenam un bihdam uf preekschu, zik tas eet, pagaidu waldibu, to kritisedami ik uf soka un dodami sawu pabalstu tikai tahdeem winas soteem, kas nerunà pretim rewoluzijai. Bet mehs organisejamees ari uf to, lai wajadsibas brihdî waretum staht paschi pee waras, kopâ ar objektiwi rewoluzionaro sihkburschuasiju, tàs starpâ ari semneezibu uf lauteem. Tas wiss ir pateeso spehku jautajums, bet mehs nedrihstam jau eepreeksch baiditees no tam, ka tikai nenonahkam pateesi rewoluzionaras, tas ir no strahdneeku un sihkburschuju (semneeku) schkiram sastahditas pagaidu waldibas.

Pasinojums.

Petrogradas strahdneeku un saldatu deputatu padomes 5 marta sehdê ar 1170 pret 30 balsim tika pieneemts sekosches lemums:

Atsihstot, ka sazehluschàs tautas pirmais spaigais steens, kursch bija wehrsts pret wezo kahrtibu, ir bijis sekmigs un ka tas peeteekoschâ mehrâ nodroschina strahdneeku schkiras posiziju winas rewoluzionarajâ zihňâ, strahdneeku un saldatu deputatu padome atsihst par eespehjamu tuhlin ussahkt darbus Petrogradas rajonâ ar to noteikumu, ka darbi, wajadsibas gadijumâ, uf pirmo signalu, tiktu atkal no jauna pahrtraukti.

Darbu ussahkums schinî brihdî ir wehlams taloh kà streika turpinaschana wisleelakâ mehrâ draud nowahjinat walsts saimneezibas spehkus, kuri bija jau tik daudz zeetuschi no wezàs kahrtibas.

Lai eekarotàs posizijas waretu wehl wairak nostiprinat un eeguhtàs sekmes wehl tahlak attihstit, strahdneeku un saldatu deputatu padome uf aizina lihdz ar darbu sahkschanu nekawejotees stahtees pee wisadu strahdneeku organisaziju dibinaschanas un nostiprinaschanas. Schim organisazijam janoder kà atbalsta punkteem proletariata tahlakajâ zihňâ par wezàs kahrtibas pilnigu likwidaziju un par wina schkiras idealeem.

Lihdz ar to Strahdneeku un saldatu deputatu padome atsihst par nepareezeschamu weenâ laika ar darbu ussahkumu kertees pee to ekonomisko prasijumu isstrahdaschanas kuri jaleek preekschâ usnehmejeem strahdneeku schkiras wahrdâ.

Sihmejotees uf zitàm Kreewijas pilsehtam jautajums par darbu ussahkschanu — darbu pahrtraukuma gadijumâ — isschkirams no attiecigo pilsehtu strahdneeku un saldatu deputatu padomem, skatotees pehz weetejeem apstahkleem.

Sche japeesihmê, ka strahdneeki un saldati, kuri atrodas padome sastahwâ kureem ir peenahkumi pilsehtas milizija waj rajonu organisazijas, kuri ir peekomandeti pee meera teesneschem, turi darbojas kà organisatori u. t. t. pee darba nestahjas lihdz nebuhs jaunu rihkojums no strahdneeku un Saldatu Deputatu Padomes.

Darbi bez tam pahrtrauzami tant deenâ, kurâ notiks to upuru apglabaschana, kuri krituschi zihňâ pret wezo waldibu tautas brihwibas labâ.

Kas jasin sozialdemokratam?

Katram sozialdemokratam, katram apsinigam strahdneekam wispirms jasin sawa partijas programa.

Weedri, eepasihstatees ar sawas partijas programu, winu paturat azîs pee katras atklahtas ussahschanàs.

Kreewijas sozialdemokratiskàs strahdneeku partijas zentralkomiteja schinîs deenàs islaisch simtos tuhkstoschos pa wisu Kreewiju partijas programu.

Kreewijas sozialdemokratiskà strahdneeku partija kà tuwako mehrki ussahda pilnigu monarkistiskàs kahrtibas gahschanu, demokratiskas republikas nodibinaschanu, kuras konstituzija nodroschinatu:

1) Tautas pahrwaldibu, t. i. augstakàs walsts waras atdoschanu likumdoschanas eestahdei, kura sastahdas no tautas preekschstahwjeem un sastahw no weenas palatas;

2) Wispahrigas, weenlihdzigas un teeschas wehleschanas, teesibas wiseem pilsoneem un pilsonem, kas sasneeguschi diwdesmit gadu, kà likumdoschanas eestahdem, tà weetejo paschwaldibas eestahdschu wehleschanàs; aisklahtu balss nodoschanu wehleschanàs; katra wehletaja teesibu buht iswehletam wisàs preekschstahwneezibas eestahdês; diwgadigu parlamentu; tautas preekschstahwju atsaukschanu;

3) Plaschu weetejo paschwaldibu, to apgabalu paschwaldibu, kuri stipri atschkiras zaur sawàm ihpatnibam un nazionalo sastahwu;

4) Personas un dsihwokla neaiskaramibu;

5) Neaprobeschotu apsinas, wahrda, preses, sapulchu, streiku un beedroschanàs brihwibu;

6) Pahrweetoschanàs un nodarboschanàs brihwibu;

7) Kahrtu isnihzinaschanu un pilnigu weenlihdzibu wiseem pilsoneem neisschkirot dsimumu, religiju, rasu un tautibu;

8) Teesibu eedsihwotajeem dabut isglihtibu mahtes walodâ skolàs kas teek dibinatas uf walsts un paschwaldibas eestahdschu rehkina; teesibu katram pilsonim sapulzês isteiktees mahtes walodô; mahtes walodas leetoschanu weenlihdzigi ar walsts walodu wisàs weetejàs, sabeedriskàs un walsts eestahdês.

9) Paschnoteikschanas teesibas wisàm tautam, kuras eetilost kahdâ walstî;

10) Teesibu katram pilsonim saukt pee atbildibas sawehrstuto teesas preekschkâ katru eerehdni parastâ kahrtibâ;

11) Teesneschu eewehleschanu no tautas;

12) Pastahwigàs armijas weetâ eewest wispahreju tautas apbrunoschanu;

13) Basnizas atdalischanu no walstes un skolas atdalischanu no basnizas;

14) Beismaksas un peespeesta wispahreju un profesionalu isglihtibu wiseem abeja dsimuma behrneem lihdz 16. gadam; nabadsigo behrnu apgahdaschanu uf walsts rehkina ar pahrtiku, apgehrbu un mahzibas lihdzekleem.

Partija prasa: wisu neteeschu nodokku atzelschanu un progresiwa nodokka eeweschanu uf eenahkumeem un mantojumeem;

Astonu stundu darba laiku wiseem algoteem strahdneekeem;

Iknedeles atpuhtu, kas weselas bez pahrtraukuma ne mazak par 42 stundam wiseem abeja dsimuma algoteem strahdneekeem wisàs tautas saimneezibas nozarês;

Pilnigu wirsstundas darba atzelschanu;

Naktsdarba aisleegschanu (no 9 wakarâ lihdz 6 rihtâ) wisàs tautas saimneezibas nozarês, isnemot tàs, kurâs winsch neapeezeesams aiz techniskeem eemesleem un no strahdneeku organisazijàm atweehlets;

Aisleegt usnehmejeem skolas wezumâ atrodoschos (ihdz 16 gadeem) behrnu nodarbinaschanu un pusaudschu no 16—18 g) darba laika saihsinaschanu uf 6 stundam;

Seeweeschu nodarbinaschanas aisleegschanu tahdàs nozarês, kuras kaitigi atsauzas uf seeweeschu organismu;

Strahdneeku apdroschinaschanu wezuma un pilnas waj nepilnas darba spehjas saudeschanas gadijumâ no walsts puses, kahdam noluhkam katrs kapitalists maksà zinamu nodokli apdroschinaschanas fondâ;

Usnehmeja kriminalatbildibu par darba aisfardsibas likumu pahrkahpschanu.

Bez tam, lai likwidetu dsimtbuhschanas eeklahrtas pehdejàs atleekas, kuras kà smags slogs teeschi guk uf semneekeem un lai doru eespehju atsihstitees brihwai schkiru zihňai uf lauteem, partija wispirms prasa:

Muischneeku, klosteru un basnizas kà ari krona un apanaschu semju un ihpaschumu konfiskaziju Tàpat konfiszejami wisi ihpaschumi, kas peeder zaram un wina gimenei

Kreewijas sozialdemokratijas strahdneeku partija ir zeeschi pahrleezinata, ka wisu scho politisko un sabeedriso prasibu pilniga un droscha isweschana dsihwê eespehjama rewoluzionarai pagaidu waldibai sasaukot satwersmes sapulzi, kura brihwi eewehlama no wisas tautas.

Lai dsihwo rewoluzija un zihņa par sozialismu!

Sozialdemokratija un karsch.

Masleet wairak, nekà pusotra gada eepreeksch pasaules kara eesahkschanàs, Baselè sanahza starptautisks sozialistu kongress, kura noluhks bija protestet pret patlaban draudoschà kara breesmam. Weens no schì kongresa lehmuma pirmajeem teikumeem skaneja:

Tai gadijumà, ja karsch tomehr iszelsies, sozialisteem jaeejauzas, lai ahtraki isbeigtu to un wiseem lihdsekleem isleetotu zaur karu iszehluschos saimneeziskos un politiskos krisi, noluhkà sazelt tautu un zaur to paahtrinat kapitala waldibas brischanu."

Baseles kongresà peedalijàs arì Kreewijas soz. d. str. partijas, no kuras Latwijas soz.-demokratija ir tikai sastahwdaka un no wisàm karojoscho tautu soz. partijam tikai muhsu partija palikusi uzticiga schim sawa kongresa lehmumam. Un nenolaidigi, tikllihdz karsch iszehlàs, mehs sauzàm tautu sazeltees un gahst sawu waldibu. Muhs dehweja un denunzeja no wisàm pusem gandrihz waj par tautas nodewejeem, kas kara laikà usdroschinotees pazelt pukstu pret sawu swaidito waldineeku. Tagad schis „swaiditais" ir galigi nosweests un lihdz ar mums gawilè, wehl skaiti neka mehs, tee, kas mums pahrmeta wisadas nodewibas. Baseles kongresa lehmuma wahrdi skan tagad, kà praweescha balss.

Bet schos selta wahrdus aismirsa wisas sozialistu partijas, tikllihdz eesahkàs karsch. Un tikai 1915. g. septembrì wispirms Zimmerwaldè un 1. maijà 1916 g. Kintalà (abas reises Schweizè) sanahza karojoscho tautu soz. partiju kreisais masaitums lihdz ar neitralo waldstu kreisajàm soz. organizacijam, lai kara laikà liktu pamata atmeni jaunajam proletariata internazionalam. Schìs pehdejàs konferenzes manifests pret karu, parakstits ari no muhsu organizacijas preekschstahwjeem ir wehsturisks dokuments, kuru mehs te pirmo reis pasneedsam pa latwisku.

Wisu semju proletareeschi saweenojatees!

Diwi gadi walkas pasaules karsch. Diwi gadi posta. Diwi gadi — asinainu upuru un reakcijas plosischanàs.

Kas nes atbildibu par wisu scho? Kas slehpjas aiz teem, kas eesweeda begoscho lahpu pulwera muzà? Kas ir tee, kas jau sen wehlejàs karu un gatawojas uz to?

Tee ir — waldoschàs schkiras.

Kad mehs, karojoscho un neitralo waldstu sozialisti, 1915. g. sept. m., neskatotees uz asinaino zihņu, sneedzàm weens otram roku un paschà leesmojoschà kara eekaisuma mutulì apweenojamees Zimmerwaldè, mehs sazijàm sawà manifestà:

„Kapitalistiskàs sabeedribas waldoschee spehki, kuru rokàs atrodas tautu likteni — monarhistiskàs, kà ari republikaniskàs waldibas, slepena diplomatija, warenas usnehmeju organizacijas, burschujiskas partijas, kapitalista prese, baznica — wisi wini nes wisas atbildibas smagumu par scho karu, kursch iszehlàs iz winu lolotas un no wineem apsargatas sabeedriskas kahrtibas un teek wests winu intereschu wahrdà."

„Katra nazija — isteizàs Scheres daschas deenas eepreeksch sawas nahwes — skrehja ar degoschu lahpu pa Eiropas eelam."

* * *

Karsch apraka miljoneem zilweku, atnesa behdas un postu pahr miljonu zimenem, pahrwehrta miljoneem zilweku par atraitnem un bahreneem, sagrawa drupas uz druvam, isnihzinaja kulturas wehrtibas, kas nam atjaunojamas — un beidzot atduras pret seenu.

Neskatotees uz upuru kaudzem uz wisàm frontem — nekur nekahdu ischkiroschu panahkumu. Lai tikai satrihzinatu schìs frontes, waldibàm tij jaupurè no jauna miljoneem zilweku.

Nam nedz uzwaretaju, nedz uzwareto, zeb paretsak — wisi ir uzwareti, tì wisi ir tikuschi waiju no isteetam asinaim, wisi ir ispostiti, wisi izmozuti — tahds ir schì breesmigà kara isnahkums. Ta tad — waldoscho schkiru fantastiskee sapni par imperialisko pasaules waldischanu nam peepildijuschees.

Un atkal izrahdijàs, ka tikai tee sozialisti bija kalpojuschi tautu intereschu, kuri — neeewehrojot apmelojumus, uzstahjàs pret nazionalistisko ahrprahtu un prasija nekawejoschi meera noslehgschanu bez eekarojumeem.

Taweem apweenoskees sem zihņas lozungu: „Nost ar karu! Lai dsihwo meers!"

Pilsehtu un lauku strahdneeki!

Waldibas, imperialistiskàs kaites un winu prese jums sludina, ka jawed karsch lihdz beigam, lai atswabinatu apspeestàs tautas. No wiseem melu- un mahnu lihdzekleem kuri pa scho karu teek leetoti, schis ir wienpatais. Schis wispahrejà slaktu ihstais mehrìs ir tas — weeneem nodroschinàt to, ko wini gadu simteneem, daudzajos kuros ir salauzijuschi, jeb atkal grib pasauli no jauna sadalìt lai paplaschinatu sawu ihpaschumu robeschas, wini grib peesawinat jaunus apgabalus, saraustit uz dalam tautas un nospeest tàs uz weenkahrschu wergu un puswergu stahwokli.

Juhsu waldibas un winu prese sludina jums, ka karsch ir nepeezeeschami jaturpina — lai izsihzinatu militarismu. Nekaujet sewi peewilt. Weenas waj otras nazijas militarisms war tikai sagrauts tikai no winas paschas, un tas ir jatrihzina wiàs walstìs.

Juhsu waldibas un winu prese jums tahlak stahsta, ka karsch ir jaturpina, lai padarìtu winu par beidzamo karu.

Tee ir meli. Nekad karsch nav isnihzinajis karu. Gluschi otradi. Winsch modina slappes pehz atreebibas; warmahzìba rada warmahzìbu.

Tà tad, pehz katra upura muhsu mozitaji prasìs no jums jaunus upurus, un no schì burwju riņķa juhs newar izwest ahrà ari burschujiskee meera mitekloji.

Ir tikai weens weenigs lihdzeklis aizkawet nahkoschos karus: t. i. politiskàs waras sekaroschana un kapitalistiskà ihpaschuma ekspropriacija zaur strahdneeku schkiru.

„Pa tahwigs meers buhs — sozialisma uzwaras auglis."

* * *

Proletareeschi!

Kas sludina „karu lihdz galam", „lihdz uzwarai" un ir warigi pee kara izsleschanàs, — tee ir pehrkamà prese, armijas liferanti un wisi tee, kas dzen weitalu pa kara laiku; tee ir soz.-patrioti — kas atkahrto burschujiskos kara lozungus; tee ir reakcionari, kas sawos skeds dsitumos preezajas, ka uz kara lauka kriht tee, kas wehl wakar apbraudeja waldoscho schkiru priwilegijas: sozialisti, arodneeziskie beedribu lozeki, wisi tee, kas izkaisija sozialisma sehklu pilsetàs un uz laukeem.

Tee ir politikas — karsch lihdz beigam — peekriteji.

Winu rihzibà atrodas walsts wara, wini pahrwalda meligo presi, kas sagsisè tautu, wini bauda agitacijas brihwibu par labu kara, asinaino upuru un posta turpinaschanai.

Un Jums eseet tee upuri; Jums ir teesiba badà mirt un kluju zeest, preeksch Jums karu stahwokla lehdes, cenzuras uspuenis, zeetumu smazejoschais gaiss.

* * *

Juhs, tauta, strahdneeku masas, Juhs kribtat karam par upuri, un tomehr schis karsch nebuht nav Juhsu karsch.

Transcheejàs preekschejàs posizijàs atrodatees Juhs, pusejtu un lauku darba kaudis.

Frontes aizmugurè Juhs redzet bagatneekus ar sweem kalpeem, kuri slehpjas drochà weetà.

Preeksch wineem karsch nosihmè tikai — zitu nahwi.

Wedot sawu schkiru zihņu pret Jums wehl azaka kahrtà, neka agrak, wini sludina Jums pilsoņu meeru. Bez scheelastibas izmantojot Juhsu postu, Juhsu nabadsibu — wini grib Juhs peespeest tikt par nodewejeem pret sawas schkiras peenahkumu un izraut iz Juhsu kaudzim Juhsu skaistako spehku, Juhsu zeribu uz sozialismu.

Wehl gatschak, neka meera laikos, parahdas pa kara laiku sozialà taisniba un schkiru wahriba.

Meera laikos kapitalistiskà sistema laupa strahdneekam katru dsihwes preeku, kara laika wina laupa tam wisu, pat dsihwibu.

Deesgan slepkawoschanas! Deesgan zeeschanu!

* * *

Deesgan postits!

Jo uz Jums, darba schkira, wekas tagad un ari wehlak weisees schis drupu kaudzes. Simteem miljonu naudas teek eesweests kara elka rihkè un tahdà kahrtà aiseet boja preeksch tautas labklahjibas, preeksch kulturas mehrkeem un sozialàm reformam, kuras waretu atweglinat Juhsu likteni, uzlabot tautas izglihtibu un pamazinat postu.

Bet riht jauni smagi nodokli gulsees uz Juhsu apraukteem plezeem. Deesgan ir tehrets Juhsu darba, Juhsu naudas, Juhsu dsihwes spehka! Sazeisimees uz zihņu par tuhlitejo meeru bez aneksijam (eekarojumeem)

Lai wisàs karojoschàs walstìs darba schkira — wheeschi un seeweeschi — usstahjas pret karu un winu sekam, pret badu un truhkumu, pret bezdarbibu un dsihwes dahrdsibu. Lai wini pazet sawu balsi par sawu atneemto pilsonisko brihwibu eekaroschanu; par sozialo likumdoschanu, par darba schkiras praksbam pilsehtà un uz laukeem.

Lai neitralo walstu proletareeschi palihdz karojoscho walstu sozialisteem winu gruhtajà zihņà un pretojas wiseem spehkeem pret kara rajona tahlako isplatischanos.

Lai wisu semju sozialisti rihkojas saskaņà ar starptautisko kongresu lehmumeem, kuri norada: ka strahdneeku schkiras peenahkums ir isleetot wisus spehkus — lai wisdrihzàk laikà isbeigtu karu.

Jsdareet wisu spaidu, kahds tikai ir eespehjams, uz Juhsu deputateem, uz Juhsu parlamenteem, uz Juhsu waldibam.

Praseet no sozialistiskà partiju preekschstahwjeem, lai wini nekawejoschi atsakas pabalstit sawu waldibu kara politiku. Praseet no sozialistu deputateem, lai wini no schì brihscha balsò pret wiseem kara krediteem.

Mehginajeet ar wiseem lihdzekleem, kahdi ween atrodas Juhsu rihzibà, wisdrihzàkà laikà isbeigt scho zilweku slaktinu.

Praseet nekawejoschi kara beigschanu. Sazeetees uz zihņu, Juhs ispostitas un isbendetas tautas!

Wairak drosmes! Neaismirsteet, ka Juhs esee wairakums — un ja gribeet, wareet kluht par spehku.

Lai waldibas redz, ka wisàs walstìs augs naids pret karu un slahpes pehz sozialas taisnibas.

Tab tuwosees meera stunda starp tautam. Nost ar karu!

Lai dsihwo meers! nekawejoschi meers bez eekarojumeem!

Lai dsihwo starptautiskais sozialisms!

II. Soz.-dem. Starptautiskà
1. maijà, 1916. g. Zimmerwaldes Konferenze.

Petrogradas strahdneeku un saldatu deputatu padome.

Doti eewehrojama loma tagadejà Kreewijas rewoluzijà peekriht strahdneeku un saldatu deputatu padomei Petrogradà. Padomes dibinaschanas deena, 27. februaris, ir ta deena, kad wezà waldiba nosihkst un politiskà walsts wara pahreet rewoluzionaru rokàs. Pehz 1905. g. parauga padomè eesahkot peedalas tikai strahdneku deputati, kurus eewehl atsewischkàs fabrikàs pa weenam deputatam uz katreem 1000 strahdneekeem. Armijas apsiniga, aktiwa nostahschanàs rewoluzijas pusè rada ari saldatos wajadsibu pehz apweenojoschas eestahdes, pehz zentra. Tadzà kahrtà saldati greeschas pee strahdneekeem un abas rewoluzionaràs armijas strahdneeki un saldati apweenojas weenà eestahdè Petr. strahdneeku un saldatu padomè. Schobrihd saldati suhta padomè weenu deputatu no katras rotas.

Pawisam padomè peedalas wairak par 1400 deputateem. Padomes preekschsehdetajs ir Walsts Domes deputats Tscheidse, wina beedri Kerenskis (tagadejais teesleetu ministrs pagaidu waldibà) un Walsts Domes lozeklis Skobelews. Padomes ispildu organs, kursch pahrsin padomes teloschàs darischanas, ir ispildu komiteja, kura pastahw no apmehram 20 lozekleem.

Padomes usdewumi ir loti plaschi: 1) organiset zihņà tautas rewoluzionaràs schkiras, 2) organiset rewoluzionaro armiju, 3) organisetees paschcem par wisas rewoluzionaràs tautas preekschstahwibu Kreewijà un schini lomà darit spaidu uz pagaidu waldibas sastahwu, bihdot to uz preekschu rewoluzionarà zeklà un atturot to no kontrrewoluzionareem panehmieneem.

Par scheem usdewumeem, kuri gulstas uz padomes, drihzà laikà peeweenojees wehl weens, ne masak swarigs usdewums: — sagatawoschanàs uz sagaidamo satwersmes sapulzi. Naw ko schaubitees, ka zaritina peekriteji isleetos wisus lihdzeklus, lai tumschakee tautas slahni un sewischki semneeki eewehletu leelaku skaitu monarhijas peekriteju satwersmes sapulzè. Naw ko schaubitees ari par to, ka pehz pirmà apjukuma, kuru sazehla wezàs kahrtibas peekritejos pahrak strauja rewoluzijas gaita, wina mehginàs sarihkot tautas masas pret pagaidu waldibu, pret strahdneeku un saldatu deputatu padomi un zentisees katru nesaskanu rewoluzionara spehku starpà sakuriuat leelaku u. t. t. Wisu to nowehrst wajadzès galwenàm kahrtam padomei un wiseem organeem.

Sawu nodibinaschanos padome pasinoja ar seloscho manifestu:

Tautisku apweenibu waj schkiru zihņu? *)

Kad kahdà namà izsekas ugunsgrehks, tad dzehst to steidzas ir mantigais ir nemantigais, aizmirsdami sawstarpeju naidu. Tàpat kad tehwu semei draud breesmas, to glahbt jasteidzas ir tam, kam ir tehwu seme, ir tam, kam tàs naw." Apmehram ar schahdu, un jau stipri nodilušu, peemehru eesahkumà peedzihwojuschi soz.-dem. zentàs sawus beedrus ceraut kaujas stigàs. Jaatzihstas, ka tik beeschi leetotais peemehrs bija deesgan nelaimigi izredsets, jo ikkuram, kam atgadijees redzet tagadnes ugunsgrehkus, buhs labi atminà, ka schis dzehschanas darbs nebuht tà neapweeno mantigos un nemantigos, tadehl ka ari schis, kà wiss pahrejais darbs, tagadnes sabeedribà ir uzlikts schim noluhkam organiseteem proletareescheem ugunsdzehseju komandai, kas paschu dzehschanu izdara bez mantigo dalibas un beeschi pret winu gribu, jo pehdejee nereti paschi ir teeschee ugunsgrehka zehlaji. Un ja mehs nowehrojam paschu dzehschanas gaitu, tad mehs nosaukšim par ahrprahtigu to dzehsaju, kas teiksees glahbjam sawu namu zaur to, ka tihschi aizdedzinas pretejos namus, jo dzehseju pirmais uzdewums ir eerobeschot un neizplatit ugunsstrahwu. Bet nekawešimees pahrak ilgi pee nelaimigi izredzetà peemehra, kuru izstehlot tahlak un peemehrot izkoschajam momentam ikkursch weegli pats warès. Kà wareja notiktees, ka peedzihwojuschi soz.-demokrati neween paschi tam tizeja, bet ar to pat zitus pahrliecinaja?

Tahda parahdiba tikai apstiprina, zik pamatots ir lahda franischu konserwatiwa schurnalista (Schweizè) izteikums, ka winu „ne tikdaudz nospeesch tagadejà momenta schauszmas un posts, kà schi wispahrejà zilweku dzimuma pagrimschana mukà" („l'abêtissement du genre humain") Un ka simtuhkstoschu leela wiras pasaules gara-armijà tahdà izsehmuma brihdì un jau drihz 3 gadu laikà newareja rastees neweens gara darbs weenalga sajuhsmas waj pretoschanàs wirseenà, kuram buhtu lemts kluht par paleekoschu peeminekli momentam, tikai apstiprina schis baischas. Un tomehr mums nopeetni teek preeksch, izmest iz galwas tik zehlu un plaschu domu ka domu par schkiras zihņu un str. schkiras apweenibu, pamatotu tuhlstoschgadu wehstures nowehrojumos un dzitos prahtojumu slehdzeenos, aizmirst to waj nu uz wineem laiteem jeb masakais pagaidam, jo „kad kahdà namà izsekas ugunsgrehks un t. t."

Tee soz. dem., kas neneolaidigi usstahjàs pret ikkuru nazionalismu, weenmehr norahdija uz to, ka nazionalisms naw schkirams no schowinisma, jo weens kà otrs pamatojas weenà un taisnà par zoologiskà parahdibà, fugas eedzimtibà. Jau laikmeti bija wajadzigi, lai wispirms mehginatu schis fugas peederibas pasihmes, lai beigàs waj pilnigi pajauktu weenà mutulì schis rasas dzschadibas, un izwirzitu jaunas apweenibu linijas plaschakas un wispahrejakas, neka abdas krahsas, waj balts skanas: weena no tahdam linijam ir schkiru intereschu linija, kas schkiras gan uz weetam, bet weenoja azim nesaskaneedzamos plaschumos...

Patlaban aizsteidzas pluhdi tautas pahrpluhdinat schìs linijas un schkeet it kà tàs weetam jau buhtu galigi izdzehstas. Ar dzitseem eerakumeem un metala schogojumeem domaja pahrgreest schìs garigàs saites, pahrraukt schìs beidrahts apweenibas. Bet apsinsdamees, ka ar eeschogojumeem ween neizdzihst bet schìs dabiskàs attihstibas radito apweenibas dzinu un ka ari nazionalisms tagadejà abonejà tautu mudischkà nebuhs peeteekoschi rokam taustams pretpeerahdijums, atrod jaunu teoriju par dubultu waj pat trejzahrteju internazionalu („draudzigu, „naidigu" un „neitralu"), kas atrod sawu izpaudumu tahdà ehrmotà parahdibà, kà draudzigo naziju „str. schkiras starptautiskà apweenibà" (peem Londonas jeb gaidamà Parises konferenzè), kurà katrs wahrds weens otru apehd. Mehginaja wehl atrast zitu sameerinajumu: „internazionala ir meera laika eerozis" bet tam laikam, kad schahda eerotscha wiswairak wajadseja (kà isteizàs pret Kautska „meera eerozi" Rosa Luksemburga), paleek — nazionalisms Wisi schee mehginajumi izwairitees no atbildes ir nezeenigi un mums, kà ograk, jastahda teeschi jautajumi: waj pa labi waj pa kreisi; par nazionalismu waj schkiru zihņu?

Un atbildam mehs uz to ari teeschi: neatlaidigi pehdejo! Jo zaur to tad muhs lai buhtu pahrleezinajuschi zitadi? Uz muhsu juhtam, muhsu sajuhsmu, muhsu instinkteem ir dariti daschadi eespaidi, uz muhsu pahrleezibu chee eespaidi bijuschi tikai toti aprobeschoti Wispirms tas pats wezais jehdzeenu mistrs: tehwu seme — tehwija — dzimtene — tautiba. Dzimtenes mihlestiba ir zinama juhta, kas saista pee zemes ama preeksch neta, zinamas weetas un weenà un tai paschà tehwijà, pats Sibirijà ilgojas pehz dzimtenes Warschawà, kreews Peterpilì pehz dzimtenes Odesà, jeb plaschaki — wadzeetis Wehrija pehz dzimtenes Baltijà, amerikanis Londona pehz dzimtenes Nujorkà Tur naw wehl ne nazionalisma, nedz patriotisma, jo nazija ne arweenu sakriht ar walsts robeschàm, kuras paschas tagadejà momentà ir masak pastahwigas, neka jeb kad Ar schahdu draudzigu tautu internazionaleem sewischki bagata birgelisku pasaule: peem. musikà — draudzigo tautu himnu apweenibas u. t. t. Petrogradas sludinajumos lasijàm par tahdu: 8 janwarì Kara sahlè — leela balle: „apweenoto walstu dejas" — starp zitu tango u. t. t. Waj naw jateiz, lihdz ar Plechanowu, kursch Protopopowa awizè „Russkaja Wola" rakstu (!): internazionals nam miris! Un wehl nekur naw walsts, sajis pilsoniskàs waras zeschà pils, tik zeschi apnehmusi pawaistneeku prahtus, ka wisi, kà weens un weenadi mirtu schinì tehwijas — walsts mihlestibà. Un to tad ari rakstneeki, kà bij. s. d. Potresows, zentàs peerahdit, ka mehs wehl neesot peeteekoschi eegauguschi walsts mihlestibà tà sakot zaurauguschi ar patriotismu, bet tas wehl nahkschot... Bet waj tad dzimtenes mihlestiba naw tas pats separatisms, kuru stahda teeschi pretim patriotismam? Un kà tad ar tautibu jautajumu? „Baltijà" atminos laikjis kahdu Zentralkomitejas pihlara rakstu, kur izteiktas domas par diwejadàm zittautibam, weenus — kà, sinams, latweeschus, kureem jadod tahlak attihstitees, otrus — kà, peem, tschuwaschi, kureem bez pretrunas jaeet suschanà. Ja nu schahds tschuwaschs jeb tschaldonis eedomatos ari uz paschattihstibu*) un mehs teschu sinam, ka, peem. iri sawu geku izlokšni skaita par skaistako un attihstitako walodu pasaulè, un kursch tautibneeks to paschu lai nedomatu par sawejo), tad „Baltijas" wihreem tas buhtu tehwijas pretineeks, tàpat kà tahds „Baltijas" wihrs — kaut kahdam plaschakam patriotam, peem. Potresowam.

Ar tahdeem jehdzeenu samaisijumeem mums neka nepeerahdàs. Es wehl saprotu, ja usstahditu par mehrki panahkt dzihwè sawas tehwijas un dzimtenes jehdzeenu sapluhschanu, tas ir patstahwigu Latwijas walsti. Tatschu tà pee mums jautajumu ir sapni wehl neweens nozonalists nebija stahdijis Bet ari schauratà nosihmè „tehwu semes" mihlestiba preeksch muhsu darba ruhka wairs naw eedzimta. Winsch sawu tehwu semi saudejis jau tad, kad winu (wehl werdzibas laikà) pahrwehrta par beziemneeku un par zemneeka (kaut ari tahda pat werga, t. i. kunga ihpaschuma) apakschneeku. Ta ir muhsu prowinzes attihstibas atlewischka parahdiba. Winsch saudeja streiz sawu tehwsemi, kad winu lauku spaidigee apstahkli padzina (jeb, kà otra puse izteiks, pilsehtas wahgà dzihwe aizwilinaja) no pagasta uz pilsehtu. Winsch to saudeja wehl schad un tad, kad winu kapitals wadaja no pilsehtas uz pilsehtu; jeb kad 1906. g. winam masam bij zaiskrauz drihz tuwaku, drihz tahloku, drihz behgschus, drihz pa etapu. Sa'at, zik tad pazehlàs balsu, kas pret wisu to usstahjàs latw proletareescha labà — tautibas un zehwsemes mihlestibas wahrdà? Tikai tagad eepatikàs teikumi: „kad izsekas ugunsgrehki" u. t. t.

*) Schis rakstinsch ir ufrakstits eepreeksch rewoluzijas un tà ka schinì sinà nekas naw grozijees, tad tur grozìt tikai daschi agrak nelegali wahrdi.

*) Nesen laikju „Baltijà" peesihmi par latgaleeschu separatismu, kas negribot seedot sawu „izlokšni" latwju „literaturas walodai" par labu.

Petrograbas un Kreewijas eedsihwotajeem no strahdneeku un saldatu deputatu padomes.

„Wezà waldiba ir nowedusi walsti lihdz pilnigam sagruwumam, bet tautu—lihdz badam. To tahlak pazeest palika neeespehjams. Petrogradas eedsihwotaji isnahza uz eelam, lai isteiktu sawu protestu. Winus sagaidija ar schahweeneem. Maises weetà zara waldiba tautai sneedsa swinu.

Bet saldati atteizàs schaut uz tautu un sazehlas pret waldibu. Kopà ar tautu wini sagrahba sawàs rokàs eerotschus, kara peederumu noliktawas un daudzas swarigas waldibas eestahdes.

Zihna wehl turpinajas; wina jauneed lihdz galam. Wezà waldiba galigi jagahsch un winas weetà jastahias tautas waldibai. Tikai tahdà zeká glahbjama Kreewija.

Lai sekmigi waretu nobeigt zihnu tà, ká to prasa demokratijas intereses, tautai jarada sawa spehziga organizazija.

Wakar, 27. februarî, Petrogradà nodibinajas strahdneeku un saldatu deputatu padome, kurà piedalas ishwehleti preekschstahwji no fabrikam, no rewoluzionaràs armijas pulkeem, ká ari no demokratiskàm un sozialistiskàm partijam un grupam.

Strahdneeku un saldatu deputatu padome, kura notur sawas sehdes Walsts Domes telpàs, usskata par sawu galweno usdewumu organiset tautas spehkus, zihnà par pilnigu politiskas brihwibas nostiprinaschanu un par tautas waldibas nodibinaschanu Kreewijà. Padome eewehl rajonu komisarus, lai tee nodibinatu tautas pahrwaldibu atsewischkos Petrogradas rajonos.

Mehs usaizinam wisus Petrogradas eedsihwotajus nekawejotees apweenotees ap padomi, nodibinat atsewischkos rajonos weetejos komitejàs un sanemt sawàs rokàs wisu weetejo leetu pahrwaldibu.

Wisi kopà weenoteem spehkeem zihnismees, lai wezà waldiba tiktu gahsta un lai tiktu sasaukta satwersmes sapulze uz wispahreju, teesschu, weenlihdsigu un slehgtu wehleschanu pamata."

Strahdneeku un saldatu deputatu padome.

1. martà, pehz tam, kad Wija sastahdijusees pagaidu waldibas padomes ispildu komiteja uz scho noteikumu atbildeja ar sekoschu deklaraziju:

„Beedri un pilsoni!

Jaunà waldiba, kura ir sastahdijusees no sabeedribas mehreneem slahneem, schodien pasino par tàm reformam, kuras wina apnemas isweest pa dakai, zihnas prozesam turpinajotees, pa dakai tad, kad schi zihna jau buhs nobeigta. Starp schim reformam tahdas, kuras plaschàs demokratiskàs aprindas war tikai apsweikt: politiska amnestija, solijums usnemtees satwersmes sapulzes sasaukschanu, pilsoniska brihwibu nodibinaschana un wisu uz tautibu dibinoto eerobeschojumu atzelschana. Talab mehs domajam, ka tik ilgi, kamehr jaunà waldiba peeliks puhles, lai schos solijumus ispilditu un kamehr ta turpinàs energisko zihnu ar wezo waldibu, — tik ilgi demokratijai wina japabalsta.

Beedri un pilsoni! pilniga tautas uswara pahr wezo waldibu kuwojas. Bet lai scho uswaru teescham eeguhtu, japeeleek wehl koti daudz spehku, tikai ar ahrkahrteju isturibu un neatlaidibu to war eeguht. Nedrihkst peelaist skaldischanos un anarkiju. Wajaga tuhlin apturet wisas neleetibas, laupischanas, eelauschanos priwatdsihwoklos, leetu un ihpaschumu bojaschanu un sabeedrisko eestahschu newajadsigu sagrahbschanu sawàs rokàs, Disziplinas truhkums un anarkija apdraud rewoluziju un tautas brihwibu.

Wehl galigi naw nowehrstas breesmas, kuras draud rewoluzijai no eespehjamas kustibas kara aprindàs. Lai to nowehrstu, nepeezeeschami wajadsigs nodibinat draudsigu un saskanotu saldatu lihdsdarbibu ar ofizeereem. Ofizeeri, kureem ir dahrgas brihwibas intereses un dsimtenes tahlakatihstiba, lai peeleek wisus spehkus, ka waretu nodibinatees saskanota kopdarbiba ar saldateem. Wini zeenis saldata personisko un pilsoniko paschzeenibu un saudsigi apeesees ar saldata goda juhtam. Saldati no sawas puses neaizmirsis, ka armija ir stipra tikai tad, ja saldati un ofizeeri ir zeeti apweenoti, ka par daschu atsewischku ofizeeru neleetigu usweschanos newar darit atbildigu wisu ofizeeru korporaziju. Lai rewoluzijas gaita buhtu turpmak tikpat sekmiga, wajadsigs aizmirst un peedot neswarigus pahrkahpumus pret demokratiju no to ofizeeru puses, kuri ir peeweenojuschees isschkirotschajà zihnà, kuru mehs wedam ar wezo kahrtibu."

Strahdneeku un saldatu deputatu padomes ispildu komiteja.

Petrograda rewoluzijas deenàs.

Wezà waldiba jau Walsts Domes pehdejàs sesijas atklahschanas deenà, 14. februarî, sagaidot nemeerus bija nostahdijusi loschmetejus uz mahju jumteem, uz ugunsdsehseju torneem un uz daschàm basnizam.

Bet wisa 14. februara deena pagahja meerigi. Pagahja meerigi ari wisa nakkoschà nedeka.

Tautas kustibas nirmàs sihmes sahka parahditees 23. februarî. Sestdeenà deenà Wiborgas pusê, uz Newas prospekta un tuwakajàs eelàs sahka parahditees lauschu bari. Tika aptureti tramwaji, wairakàs weetàs tika noturetî mihtini. Runataji usaizinaja uz zihnu ar wezo waldibu, polizija darija wisu, kas winas spehkos stahweja, lai isklihdinatu demonstrantus.

Nakkoschà deenà jau notika wairakas nopeetnas sadursmes starp rewoluzionareem un poliziju. Bija krituschi un eewainoti.

25. februarî darbi wisà Petrogradà apstahjàs. Nestrahdaja ne fabrikas, ne darbnizas. Tika slehgtas wisas awises. Mahzibas eestahdes mahziba tika pahrtraukta. Eelas bija pahrpildìtas ar neskaitameem lauschu bareem. Saldati bij eeslehgti kasarmàs, rekruschu apmahziba bij atzelta. Sadursmes ar polizistu notika arweenu beeschaki. Wakarà saldatu uniformà pahrgehrbti polizisti pee pilsehtas domes dewa wairakas salwes uz neapbruneotu lauschu puhli. Uz eelas palika daudz krituschu un eewainotu. Milsigs lauschu bars, galwenà kahrtà strahdneeki un studenti, no jauna salasijàs uz Newas prospekta un dewàs uz Snamenskas laukumu, kur notika ahrkahrtigi leels mihtinsch. Runataji wisur usstahjàs par radikalàm politiskàm prasibam. Kasaki, kuri puhlim kahwa netrauzeti salasitees uz laukuma, atradàs turpat tuwumà. Pulksten 4 pehz pusdeenas no Gontscharnajas eelas uz puhli draysàs, jahschus uz sirgeem leelaka polizijas nodala ar pristawu preekschgalà. Jauns kasaku ofizeers komandeja sawu nodaku mestees uz poliziju. Kasaki ar sobeneem un nagaikam dewàs wirsù polizijai. Pristaws krita no rewolwera lodes. Polizijas nodala metàs behgt. Puhlis eelenja kasakus un leelisklàs owazijas negribeja nemaz rimtees.

26. februarî, swehtdeen, rewoluzionarà kustiba jau sasneedsa grandiosus apmehrus. Pret tautu tika laisti darbà loschmeteji.

No agra rihta, pilsehtas zentralàs eelas, Newas prospekts, Snamenskas laukums, Kasanas laukums, Sadowaja eelà bij eelenktas no polizijas patrukam. Publikas azu preekschà tika wilkti polizijas wajadsibam usstahditi telefonu wadi, tika atwesti loschmeteji un sperti wehl daschdaschadi ziti soki.

Tas wajs tomehr neko nelihdseja, desmiteem tuhkstoscheem leeli lauschu bari kustejàs pa eelam ar karogeem Nartìa mihtini, tika tusetas runas, noriknajàs dsiesmas sadursmes. Tautas upuri schai deenà jasaita simteem. Ki Snamenskas laukuma kaynà kasaks nschahwa polizijas pristawu Krilowu, bet Wiborgas pusê tika smagi eewainots polizijmeistars Schalfejews.

27. februarî ap pulksten 9—10 rihtà pa pilsehtu ar sibena ahtrumu isolanàs sina par karaspehka faze schanos. Lihdz pulksten 1 deenà tau bij eenemts arsenals, Petera-Pawila zeetokinis, bij eenemti leelakee zeetumi. Kresti eepreekschejas eeslodsischanas zeetums Leetawas pils un ziti.

Wisur pa eelam redseja rewoluzionaro saldatu patrukas. Polizija kà uz burwja mahjeena pawisam nosuda. Polizijas eezirkni tika usslausti, papiri isswesti uz eelas un sadedsinati. Tika isdausitas ari daschas meerteesneschu kameras.

Leetawas pils (seeweeschu zeetums) nodega, kas pats notika ar apgabalteesu.

Pa eelam kustejas simteem tuhkstscheem lauschu bari. Tauta un armija sapluhda weenà kopejà barà. Schi deena isschkirta wezàs kahrtibas likteni. Walsts Domê nodibinajàs ispildu komiteja un strahdneeku un saldatu deputatu padome. Winu rokàs pahrgahja walsts politiskà wara. Turpmakais rewoluzijas usdewums gahdat, ka wezà waldiba numums wairs scho waru neiskrauj.

Monarkijas krischana Kreewijà.

27. februars ir tagadejàs rewoluzijas kritiska deena. Minetà datumà rewoluzionarà tauta kopà ar sazehluschos armiju sagrahba walsts waru sawàs rokàs. Kà schis waras augstakee organi nodibinajàs Petrogradas Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padome un Walsts Domes ispildu komiteja.

Pehdejàs eestahdes weetà 1. martà stahjàs pagaidu waldiba sekoschà sastahwà:

1) Ministru presidents un eekschleetu ministrs — knaws Lwows, 2) Arleetu ministrs Mikulows, 3) Teesleetu ministrs—Kerenskis, 4) Semkopibas ministrs Schingarews, 5) Zeku ministrs—Nekrasows, 6) Kara un juhrleetu ministrs— Gutschkows, 7) Tirdsneezibas ministrs—Konowalows 8) Tautas apgaismoschanas ministrs — Manuilows, 9) Finansschu ministrs — Tereschtschenko 10) Walsts kontroleers — Godnews, 11) Sinoda oberprokurors—Lwows, 12) Somijas leetu ministrs — Rodsitschews

2 martà Nikolajs otrais paraksteja sawà un sawa dehla wahrdà atteischanos no trona par labu sawam brahtam Michailam. Deenu wehlak, 3. martà, Michails paraksteja atteischanos no trona „par labu satwersmes sapulzei" (kà manifestà teikts)

Ar scheem akteem monarkija Kreewijà ir kritusi. Jauna Kreewijas walsts kahrtibu noteiks satwersmes sapulze. Muhsu usdewums gahdat, ka schi jaunà walsts kahrtiba buhtu demokratiska republika.

Soz.-Dem. Partijas darbiba.

Rewoluzijas gaita.

Brihdis kuru ar ilgoschanos gaidija katrà strahdneeka dsihwoklî un semneeka buduà, ir atnahzis. Mehnesis, par kuru ir krituschi desmiti un simti tuhkstoschi kas kà sauzeens tukneši sanesis gadu desmiteem, tagad, leekas, buht sasneegts, Kreewijas zarisms ir kritis, kritis sem rewoluzionaras tautas un armijas treezeeneem.

Warbuht tauta wehl ilgi buhtu pazeetigi nesusi sawu slogu sem schausmigà kara un asinsuhzeju waras, bet nezeeschamee ekonomiskee apstahkli bija nonahkuschi tik tahlu, ka dabiski sazehla masas wis eelako ruhgtumu pret winu nospeedejeem. Dahrdsiba auga ar katru deenu, sahka truhkt daschadi pawisam nepeezeeschami produkti, lihdz beidsot, kas tas wisbreesmigakais — truhka maises. Wisi schee apstahkli koti ustrauza, masu prahtus. Ko darit, kur greestees, pee kà kreetees? Pa fabrikam sahka isplatitees daschadi nesaskaumi (par bes organizaziju paraksteem) tika krituseta asà formà waldibas politika, winas nepeedosama rihzība. Burschuasija, ar liberalo strahdneezibu sahka projektet uz 14. februari sazelschanos. Strahdneeki, neskatotees uz to ka wini bija wehl pawisam neorganiseti, tika usaizinati eet 14. febr. uz Taurijas pili un tur prasit Pagaidu waldibu, wezàs waldibas weetà. Centralas Kara Ruhpneezibas komiteja (tà saukta Gwosdewa grupa), kas sewischki usstahjàs par 14. febr streiku sahka organiset fabrikas mihtinus, izlaida usaukumus un t. t. Sakarà ar to tika aresteta „strahdneeku grupa" pee augschà minetàs Komitejas. Atteezibà uz streika deenu Petrogradas Komitejà notika swahrstischanàs starp 10. un 13. febr. Schi streika noluhks bija — pahrleezinatees par saweem spehkeem un rahdit wineem kahdeem mehrkeem winus grib izlietot 14. febr. burschuasija. Pehz tam P. K. sawu lehmumu grozija un peenehma masas uz eelas nemaz neesweest. Gadijeenà ja kustiba tomehr peenemtu plaschakus apmehrus un masas saturet eespehjams neduhtu P. K. nolehma winu isleetot sawà labà. Tà ari notika. Tas isskaidrojas, pirmkahrt, zaur partijas ahrkahrteju deforganizaziju, otrkahrt zaur to, ka truhka sastinas starp wirseeneem un treschkahrt, zaur burschuasijas dsihwo darbibu. Plaschakas masas tomehr isturejas koti pasiwi, baididamas no waras; waldija wispahreja pesimisms. Tapehz 10. febr. pagahja samehrà meerigi. Streikoja tikai daschas fabrikas, ari mihtini notika tikai daschàs. Tika isplahtitas proklamazijas no P. K. pret Walsts Domi un 14. febr. sazelschanos.

Daschos ahrpilsehtas sawados, kà peem. Kolpinà jau sahkot ar 8. febr. notika ekonomiskee streiki, kuri sinamà mehrà sagatawoja zeku nahkamees politiskeem streikeem. 14. febr streiki wisplaschakos apmehrus peenehma Wiborgas rajonà. Tà peem. no Jaunà Lennera fabrikas strahdneeki isgahja uz eelas ar saukseeneem: „Maisi!" „Nost ar karu!" Nesskatotees uz polizistu nagaikam, wini dseedadami rewoluzionaras dseesmas aisgahja lihdz Lauteinij prospektam. No Narwas rajona sewischki otsihmejams Putilowa sawods, kur 14. febr. strahdneeki isgahja uz eelas neidami 2 sarkanus karogus ar usraksteem: „Nost ar waldibu!" „Lai dsihwo republika!" „Nost ar karu!" Ari te nepagahja bes sadursmem ar poliziju. Notika pat diwi aresti Studentiba waldija pilniga anarchija: neweenà augstskolà nebija eespehjams noturet ne weenas lahrtigas sapulzes. Katris runatajs tika pehz daschreem wahrdeem no saweem pretineekeem pahrtraukts. Noteikts wairakums bij tomehr par karu un Walsts Domi, tikai pret waldibu. Ar wahrdu sakot wini gahja roku rokà ar burschuasiju. Sahkot ar 15. febr. wisa sahka pamasam nomeerinatees, bet tomehr neeetezet wezàs sleedès, jo tas bija pilnigi neeespehjami Tas, kas tik ilgi bija ruhzis un bija aiskustinats un nomeerinatees tas wareja tikai uz neilgu laiku, bet ne pilnigi 22. febr. sahka streikot atkal daschi sawodi. Sporeis jau ne tik nenoteikti, ne tik pesimistiski. Gara stahwoklis bija pazilats, wisi bija zihnas gatawibà. Wispahri pirmàs deenàs t. i. no 22.—26. febr. kustibas galwenà gaita pastahweja eeksch demonstrazijam. 23. febr., kà seeweeschu deena tika sewischki atsihmets. Teek organiseti wisà pilsehtà mihtini. Wiborgas pusê wini peenem wisplaschakos apmehrus. Nobels ir pirmais, kas schajà deenà organizè streiku. Daschàs augstskolàs teek lasitas publikas lezijas, spezieli schai deenai 25 febr. demonstrazijas peenem koti plaschus apmehrus. Streiks pahrnem jau pilnigi wisus sawodus. Pulksten 12 deenà teek noturets pee Kasanas basnizas mihtinsch. Schi mihtina isklihdinaschanai teek komandetas kasaku patrukas, kuràm sakusi nekahdas nosihmes naw, jo pa leelakai daksai tee schauj gaisà. Ap pulksten 5 p. p. noteek nopeetna sadursme starp puhli un par saldateem pahrgehrbteem gorodowojeem. Puhlis pehz mihtina beigam dewàs uz Nikolaja wokzales pusê uz kureeni to pawada kasaku patrukas. Te peeeeschi, kà no semes tiauguschi wineem preekschà nostahjas wesela seena saldatu. Puhlis apstahjas. Redsedams, ka saldati schaut nemaz nedomà, puhlis wirsàs arween tuwak. Tiklihdz puhlis pa schahweenam, saldati atklahj uguni. Koti daudz krituschu un eewainoto. Pehdejà atklahtà sadursme starp puhli un poliziju noteek 26. febr. ap pulksten 4 pehz pusdeenas. Pehz tam sahkas puhla apschaudischana no jumteem, logeem un basnizas torneem. Wispahri 26 febr. ir tà deena, kad wezà waldiba wehl pehdejeem spehkeem zenschas saturet waru sawàs rokàs. Teek pastiprinata apsardsiba pee tilteem un pils. Pehz pusdeenas wisi zeti uz Newska pr. teek nogreesti. Bet tas ar ir winas pehdejais elpas wilzeens. Jau pirmdeen 27. febr. schis puhlis, kas izgahja uz eelas 23. febr. un gahja par eelam bez laut lahda meerka, waw waires tas nenoteiktais puhlis, winsch sin kur winsch eet un ko winsch grib darit un tas ir gahst wezo waldibu.

Kas buhs pehz tam, tas bez maz isnehmumeem schai puhli neweenam naw skaidris. Tas iskaidrojas ar to, ka partijà waldija pilniga deforganizazija, sakarà ar P. K aresteschanu. Schahdu strahdneeku partijas stahwokli weikli isleetoja burschuasija ar Walsts Domes Pagaidu Komiteju preekschgalà, sagrahbdama wisu kustibu sawàs rokàs un wesdama to sem saweem lozungeem. Kà 27. febr. panahkumu atteezibà uz wezàs kahrtibas gahschanu ir atsihmejami: Walsts Padomes preekschsehdetaja Schtscheglowitowa aresteschana, arsenala un artilerijas waldes eenemschana, politisko atswabinaschana no zeetuma „Kresti" un ziteem, Petropawlowskas zeetokschna krischana, apsardsibas nodalas (охранка) isskischana, wisu ministru, isnemot Protopopowu, atteischanàs no saweem posteneem Rewoluzionarai kustibai peeweenojàs, kà weeni no pirmajeem 6 pulki Wolinijas, Preobraschenskas, Leetawas, Keisgolmas un Sapeeru pulki. 28. febr. zihnas, kà ar katru stundu aug rewoluzijas spehki. Wezàs waldibas pusê palikuši tikai neteeli data kara spehki. Pee rewoluzijas peeweenojas Keisariskàs Augstibas Strehlneeku bataljons, no Oranienbaumas eerodas pirmais loschmeteju pulks un wehl daudz ziti pulki ar wiseem wirsneekeem. Wisà pilsehtà walda pilniga anarchija No arsenaleem teek nekahrtigi isdoti eerotschi. Noteek nekahrtiga schaudischanàs, teek isdausiti polizijas eezirkni, wisi papiri teek isnesti uz eelas un sadedsinati. Polizisti teek bez schehlastibas apkauti, daschi no winneem mehgina aizstahwetees, schauj no jumteem uz publiku. Daschas magasinas teek isdausitas, sewischki wihna pagrabi. Ap pulksten 4 padodas admiralitate.

Jaw 26. februarî teek isdots wisaugstakais ukass par Walsts Domes atlaischanu. Tomehr Walsts Domes wezako Padome, Senjoren Konwents nolemj nepadotees schai pawelei un neistlihst. Rodsjanko nosuhta diwas telegramas Zaram, kuràs raksturo stahwokli un prasa ministru kabineta sastahwa mainu. 27 febr deenà teek sasaukta sehde sastahwoscha no Walsts Domes lozekleem kur teek apspreests jautajums par Pagaidu Komitejas organiseschanu, lai usturetu kahrtibu Petrogradà, kà ari sakarus ar daschadam eestahdem. Pagaidu Komiteja nolemj usdot ismehlet Senjoren Konwentam, kursch isbihda sekoschus daschadu Domes frakziju

---

Tautiskais jautajums ir pirmajà un pehdejà weetà **walodas** jautajums un strahdneeku schkira koti labi sina, ka waloda ir ta, kas **weeno daschado** weenas tautas **schkiru** lozekkus un **schkir daschado tautu** strahdneeku schkiras beedrus. Gandrihz gribetos peelikt wahrdinu „weenigà, kas weeno" . . . un „weenigà, kas schkir"...; tà wismaz schkirta eepreeksch 1914. g. Bet ja mehs meera laikos uz walodas jautajumeem warejàm meerigi raudsitees no weenlahrschi demokratiska redses stahwokla, kahdas tad tagad jaunas breesmas radusschàs schai paschai walodai; no kuràm waretu atgainatees tikai ar sobinu rokà? Mehs pehdejà laikà jo beeschaki dsirdam par wehl ziņu kulturas wehrtibu kopigumu, bet daudz tahlak par scho wispahrejo teikumu neteekam. Jo, ja japilda weselas awischu slejas ar peerahdijumeem, ka mums ir tahdas waj schahdas ihpatnibas, un eeksch kam tàs pastahw, tad gandrihz isleekas, it kà neweens par tàm neka labi nesinatu. Mehs sabrebam gan eedomajotees wisas tàs kulturas t. i. wispahreji zilweziskas ja gribat, starptautiskas kulturas wehrtibas (un kas wehl ir leelaka wehrtiba, nekà kulturas zilweks pats), kas eet bojà ik deenu un ik stundu, bet taisni no ta mehs taisam sawus slehdseenus, par kahdu zeku mums jaeet. Un schink gadijumà mehs gaischaki redsam ar sawu schkiru zihnà paskatu skatu, nekà no jauna usleekot wezàs tautiskàs brilles.

Taisniba gan, ka nelaime apweeno, bet ne wisus un weenadi. Taisniba gan, ka daudz mantigu waj pusmantigu zaur pehdejeem notikumeem pahrwehrtuschees par nemantigeem, eepluhduschi proletariatà, bet ikkuram proletareetim jau pascham (personigi waj kahda sentscha personà) tas pats notikums jau aiz muguras. Un ja schee jaunee proletareeschi stahjàs winu rindàs, tee ir pilnteesigi beedri, tas ir ja wini neeeskata sewi par pagaidu liktena beedreem un neturpina dsihwot sawu usnehmaju schkiras gara dsihwi, jeb kas wehl beeschak, neglabbjas schurp tikai no frontes breesmam. Tahdi pagaidu beedri naw ustizami beedri. Bet wairums mantigo ari jaunajàs weetàs turpina sawu peedalischanos peknas rauschanà, kas tagadejà laikmetà pahrwehrtusees par pilnigu jandalinu. Mehs laikrakstos beeschi lasam par latweescheem kas kluwuschi bagati sawà behgku dsihwê un labi atminam „tautas preekschstahwja" Goldmana wehstuli par teem, kam „isdewees sasneegt wisai nodroschinatu stahwokli," pateizotees strehlneeku bataljoneem. Kas lai muhs apweenotu no jauna ar schahdeem tauteescheem? Un ja mehs nemsim wispeekahpigakos, wisdemokratiskakos no wiseem scheem eekscheja tautiskà meera apustuleem, zik buhs wina staroà, kas watsirdigi paraksitis str. schkiras teesibu weenlihdsibas prasibas? Un ja paraksitis, zik tad tàs nepeespeesti ispildìs?

Kahds ekonomists sawus nowehrojumus par tagadejà pasaules kara sekam isteiz wahrdos: bagatee kluhs wehl bagataki, nabagi wehl nabagaki un widus schkiru skaits ees stipri masumà. Ja teescham tà, tad jagaida stipra schkiru preteschkibu usleesmoschana, kas liks str. schkirai aizmirst wisas sawstarpejàs bruhzes. Es panemu nesenu „Russk. Wed." numuru (296) un lasu „Dionès" wehstuli par angku pusofizialu izdewumu, kursch peerahda, ka „atteezibas starp darbu un kapitalu Anglijà pehz kara buhs wisai naidigas" (крайне натянуты). Tà tad ne „swehtà weeniba", schi frantschu tautiskas apweenoschanas frasa, kurai daschi sozialisti, peem. Toma, tiz pat pehz kara, bet nepeeredseta schkiru zihna ir rihtdeenas pateesiba.

Es atrodu, ka nedz 1914., nedz nahkoschee gadi naw apgahsuschi muhsu usskatus tautiskà jautajumà. Teesa gan, burschuasijas idejiskais eespaids uz str. schkiram izrahdijàs stipraks, nekà to daudzi wareja domat, bet tadehk mums ne japeekahpjas, bet wehl wairak jausswer sawi prinzipi. Ja starptautiskai schkirai apsinigi lemts nahkotnê buht par skwas **zihnas eerozi meera laikos**, tad atminestmees starptautisko soz kongresu lehmumu: to padarit par **meera eerozi pat kara laikos**. Raug, kadehk mehs jopropjam staigasim schkiras- un ne tautiskos apweenoschanas zeinus.

Soz.-Dem. Partijas darbiba.

Rewoluzijas gaita.

Brihdis kuru ar ilgoschanos gaidija katrà strahdneeka dsihwoklî un semneeka buduà, ir atnahzis. Mehnesis, par kuru ir krituschi desmiti un simti tuhkstoschi kas kà sauzeens tukneši sanesis gadu desmiteem, tagad, leekas, buht sasneegts, Kreewijas zarisms ir kritis, kritis sem rewoluzionaras tautas un armijas treezeeneem.

Warbuht tauta wehl ilgi buhtu pazeetigi nesusi sawu slogu sem schausmigà kara un asinsuhzeju waras, bet nezeeschamee ekonomiskee apstahkli bija nonahkuschi tik tahlu, ka dabiski sazehla masas wis eelako ruhgtumu pret winu nospeedejeem. Dahrdsiba auga ar katru deenu, sahka truhkt daschadi pawisam nepeezeeschami produkti, lihdz beidsot, kas tas wisbreesmigakais — truhka maises. Wisi schee apstahkli koti ustrauza, masu prahtus. Ko darit, kur greestees, pee kà kreetees? Pa fabrikam sahka isplatitees daschadi usaukumi (par bez organizaziju paraksteem) tika krituseta asà formà waldibas politika, winas nepeedosama rihzība. Burschuasija, ar liberalo strahdneezibu sahka projektet uz 14. februari sazelschanos. Strahdneeki, neskatotees uz to ka wini bija wehl pawisam neorganiseti, tika usaizinati eet 14. febr. uz Taurijas pili un tur prasit Pagaidu waldibu, wezàs waldibas weetà. Centralas Kara Ruhpneezibas komiteja (tà saukta Gwosdewa grupa), kas sewischki usstahjàs par 14. febr streiku sahka organiset fabrikas mihtinus, izlaida usaukumus un t. t. Sakarà ar to tika aresteta „strahdneeku grupa" pee augschà minetàs Komitejas. Atteezibà uz streika deenu Petrogradas Komitejà notika swahrstischanàs starp 10. un 13. febr. Schi streika noluhks bija — pahrleezinatees par saweem spehkeem un rahdit wineem kahdeem mehrkeem winus grib izlietot 14. febr. burschuasija. Pehz tam P. K. sawu lehmumu grozija un peenehma masas uz eelas nemaz neesweest. Gadijeenà ja kustiba tomehr peenemtu plaschakus apmehrus un masas saturet eespehjams neduhtu P. K. nolehma winu isleetot sawà labà. Tà ari notika. Tas iskaidrojas, pirmkahrt, zaur partijas ahrkahrteju deforganizaziju, otrkahrt zaur to, ka truhka sastinas starp wirseeneem un treschkahrt, zaur burschuasijas dsihwo darbibu. Plaschakas masas tomehr isturejas koti pasiwi, baididamas no waras; waldija wispahreja pesimisms. Tapehz 10. febr. pagahja samehrà meerigi. Streikoja tikai daschas fabrikas, ari mihtini notika tikai daschàs. Tika isplahtitas proklamazijas no P. K. pret Walsts Domi un 14. febr. sazelschanos.

Daschos ahrpilsehtas sawados, kà peem. Kolpinà jau sahkot ar 8. febr. notika ekonomiskee streiki, kuri sinamà mehrà sagatawoja zeku nahkamees politiskeem streikeem. 14. febr streiki wisplaschakos apmehrus peenehma Wiborgas rajonà. Tà peem. no Jaunà Lennera fabrikas strahdneeki isgahja uz eelas ar saukseeneem: „Maisi!" „Nost ar karu!" Nesskatotees uz polizistu nagaikam, wini dseedadami rewoluzionaras dseesmas aisgahja lihdz Lauteinij prospektam. No Narwas rajona sewischki otsihmejams Putilowa sawods, kur 14. febr. strahdneeki isgahja uz eelas neidami 2 sarkanus karogus ar usraksteem: „Nost ar waldibu!" „Lai dsihwo republika!" „Nost ar karu!" Ari te nepagahja bez sadursmem ar poliziju. Notika pat diwi aresti Studentiba waldija pilniga anarchija: neweenà augstskolà nebija eespehjams noturet ne weenas lahrtigas sapulzes. Katris runatajs tika pehz daschreem wahrdeem no saweem pretineekeem pahrtraukts. Noteikts wairakums bij tomehr par karu un Walsts Domi, tikai pret waldibu. Ar wahrdu sakot wini gahja roku rokà ar burschuasiju. Sahkot ar 15. febr. wisa sahka pamasam nomeerinatees, bet tomehr neeetezet wezàs sleedès, jo tas bija pilnigi neeespehjami Tas, kas tik ilgi bija ruhzis un bija aiskustinats un nomeerinatees tas wareja tikai uz neilgu laiku, bet ne pilnigi 22. febr. sahka streikot atkal daschi sawodi. Sporeis jau ne tik nenoteikti, ne tik pesimistiski. Gara stahwoklis bija pazilats, wisi bija zihnas gatawibà. Wispahri pirmàs deenàs t. i. no 22.—26. febr. kustibas galwenà gaita pastahweja eeksch demonstrazijam. 23. febr., kà seeweeschu deena tika sewischki atsihmets. Teek organiseti wisà pilsehtà mihtini. Wiborgas pusê wini peenem wisplaschakos apmehrus. Nobels ir pirmais, kas schajà deenà organizè streiku. Daschàs augstskolàs teek lasitas publikas lezijas, spezieli schai deenai 25 febr. demonstrazijas peenem koti plaschus apmehrus. Streiks pahrnem jau pilnigi wisus sawodus. Pulksten 12 deenà teek noturets pee Kasanas basnizas mihtinsch. Schi mihtina isklihdinaschanai teek komandetas kasaku patrukas, kuràm sakusi nekahdas nosihmes naw, jo pa leelakai daksai tee schauj gaisà. Ap pulksten 5 p. p. noteek nopeetna sadursme starp puhli un par saldateem pahrgehrbteem gorodowojeem. Puhlis pehz mihtina beigam dewàs uz Nikolaja wokzales pusê uz kureeni to pawada kasaku patrukas. Te peeeeschi, kà no semes tiauguschi wineem preekschà nostahjas wesela seena saldatu. Puhlis apstahjas. Redsedams, ka saldati schaut nemaz nedomà, puhlis wirsàs arween tuwak. Tiklihdz puhlis pa schahweenam, saldati atklahj uguni. Koti daudz krituschu un eewainoto. Pehdejà atklahtà sadursme starp puhli un poliziju noteek 26. febr. ap pulksten 4 pehz pusdeenas. Pehz tam sahkas puhla apschaudischana no jumteem, logeem un basnizas torneem. Wispahri 26 febr. ir tà deena, kad wezà waldiba wehl pehdejeem spehkeem zenschas saturet waru sawàs rokàs. Teek pastiprinata apsardsiba pee tilteem un pils. Pehz pusdeenas wisi zeti uz Newska pr. teek nogreesti. Bet tas ar ir winas pehdejais elpas wilzeens. Jau pirmdeen 27. febr. schis puhlis, kas izgahja uz eelas 23. febr. un gahja par eelam bez laut lahda meerka, waw waires tas nenoteiktais puhlis, winsch sin kur winsch eet un ko winsch grib darit un tas ir gahst wezo waldibu.

Kas buhs pehz tam, tas bez maz isnehmumeem schai puhli neweenam naw skaidris. Tas iskaidrojas ar to, ka partijà waldija pilniga deforganizazija, sakarà ar P. K aresteschanu. Schahdu strahdneeku partijas stahwokli weikli isleetoja burschuasija ar Walsts Domes Pagaidu Komiteju preekschgalà, sagrahbdama wisu kustibu sawàs rokàs un wesdama to sem saweem lozungeem. Kà 27. febr. panahkumu atteezibà uz wezàs kahrtibas gahschanu ir atsihmejami: Walsts Padomes preekschsehdetaja Schtscheglowitowa aresteschana, arsenala un artilerijas waldes eenemschana, politisko atswabinaschana no zeetuma „Kresti" un ziteem, Petropawlowskas zeetokschna krischana, apsardsibas nodalas (охранка) isskischana, wisu ministru, isnemot Protopopowu, atteischanàs no saweem posteneem Rewoluzionarai kustibai peeweenojàs, kà weeni no pirmajeem 6 pulki Wolinijas, Preobraschenskas, Leetawas, Keisgolmas un Sapeeru pulki. 28. febr. zihnas, kà ar katru stundu aug rewoluzijas spehki. Wezàs waldibas pusê palikuši tikai neteeli data kara spehki. Pee rewoluzijas peeweenojas Keisariskàs Augstibas Strehlneeku bataljons, no Oranienbaumas eerodas pirmais loschmeteju pulks un wehl daudz ziti pulki ar wiseem wirsneekeem. Wisà pilsehtà walda pilniga anarchija No arsenaleem teek nekahrtigi isdoti eerotschi. Noteek nekahrtiga schaudischanàs, teek isdausiti polizijas eezirkni, wisi papiri teek isnesti uz eelas un sadedsinati. Polizisti teek bez schehlastibas apkauti, daschi no winneem mehgina aizstahwetees, schauj no jumteem uz publiku. Daschas magasinas teek isdausitas, sewischki wihna pagrabi. Ap pulksten 4 padodas admiralitate.

Jaw 26. februarî teek isdots wisaugstakais ukass par Walsts Domes atlaischanu. Tomehr Walsts Domes wezako Padome, Senjoren Konwents nolemj nepadotees schai pawelei un neistlihst. Rodsjanko nosuhta diwas telegramas Zaram, kuràs raksturo stahwokli un prasa ministru kabineta sastahwa mainu. 27 febr deenà teek sasaukta sehde sastahwoscha no Walsts Domes lozekleem kur teek apspreests jautajums par Pagaidu Komitejas organiseschanu, lai usturetu kahrtibu Petrogradà, kà ari sakarus ar daschadam eestahdem. Pagaidu Komiteja nolemj usdot ismehlet Senjoren Konwentam, kursch isbihda sekoschus daschadu Domes frakziju

preekschsehdetajus: Rodsjanko, Nekrasowu, Dmitjrukowu, Kerenski, Tschheidsi, Schulginu, Lidlowski, Mikukowu, Karaulowu, Lwowu un Kanowalowu.

Bes tam isweidojas Strahdneeku Deputatu Padome. Schàs eestahdes stahjas pee kustibas organisejschanas, pee kustibas eeweschanas u. t. t. Walsts Domes Pagaidu Komiteja issuhta us wisàm Kreewijas pilsehtam, kà ari uf fronti telegramas ar paskaidrojumu par Walsts Domes Pagaidu Komitejas sastahdischanos.

Str. un S. Deputatu Padome usaizina organiset tautas spehkus preeksch zihnas dehl politiskas brihwibas nostiprinaschanas un prasa Satwersmes Sapulzes sasaukschanu ar wispahrweenlihdsigàm, teeschàm un atklahtàm wehleschanam.

No Str. un S. Deputatu Padomes teek isbihditas kara, finantschu un pahrtikas komisijas. Kara komisijà eeeet Tschheidse un Kerenskis.

Noteek wehl daschu wezàs waldibas preekschstahwju un augsto eerehdnu aresti. Arestets bijuschais kara ministrs Suchomlinows. Pats eeradees Taurijas pilì un labprahtigi padewees bijuschais eekschlietu ministrs Protopopows, kursch wehlak lihdz ar ziteem aiswests uf Petropawlowskas zeetokni. No Walsts Domes Pagaidu Komitejas widus teek jaw 28. febr. iswehleta Isvildu Komiteja, kura 2. martà sastahda Pagaidu Waldibu, sastahwoschu no sekoscheem ministreem: Kn. Lwows kà eekschlietu ministrs un ministru preekschsehdetajs, Milukows—ahrlietu, Kerenskis—teeslietu Nekrasows—zeltu, Konowalows—tirdsneezibas, Manuilows—tautas apgaismoschanas, Gutschkows—kara un pagaidam juhrlietu ministrs, Schingarews—semkopibas, Tereschtschenko—finantschu, Godnews—walsts kontroleers, N. Lwows—Sw. Sinoda wirsprokurors.

Ar jauno Pagaidu Waldibas sastahwa sarakstu rokàs eerodas Taurijas pils Walsts Domes sahlè Milukows un eepasihstina ar winu klahtesoschos. Pee tam winsch tura garu representeschanas runu, kurà aprahda tagadejàs Pagaidu Waldibas nepeezeeschamibu tagadejà juku laikà. Wina runa teek pahrtraukta no daschadeem ussauzeeneem, kà peem: „Kas Juhs wehleja?" Uf to winsch atbild kà wehlejis winus naw neweens, bet kà Pagaidu Waldibu ir isbihdijusi rewoluzija un ka wina sawas teesibas paturès tikai lihdz Satwersmes Sapulzes sasaukschanai.

Atskats no rewoluzijas deenàm.

Partija uf legaleem pamateem! Ta pate partija, kura desmit gadus no neschehligà reschima bija speesta slahpstities pa apakschsemi, ta pate, kuru pee katras masakàs peeskahrschanàs legalai pasaulei, schaufmigi wajaja un spihdsinaja zarisma kalpi, kuru kà neswehru sargaja wesela plascha slepenpolizijas organizasija — tik labi wiseem pasihstamà „ochrauka". Diwaina, nezereta, ahtra pahrwehrtiba. Kà zeetumneekam, kuram desmit gadus smakuscham tumschàs apakschsemes welwès, isnahkot if tàm apschilbst azis, tà partija pirmàs deenàs nekahdi wehl nespehja aprast ar jauno legalo kahrtibu, ar eekarotàs brihwibas sposcho gaismu. Tà ween likàs, kà wisas massu sapulzes, atklahtas komisijas un komitejas, beedru saraksti ir tikai nepeedodama pahrdroschiba, par kuru pehz pahris deenàm dahrgi nahksees samaksat. Tikai pamasam isteepjàs no waschàm paguruschee lozekli, atweras pilnigi azis, isteepjàs stahws un kà milsenis, proletariats keras pee labakas zihnas, pee sawu eekarotò posiziju nozeetinaschanas, pee sawu turpmako prasibu realiseschanas.

Rewoluziju issauza bads. Partija bija par wahju pat lai dotu losungus, sem kureem west kustibu. Newar buht runas par to, kà wina massas buhtu eekustinajuschi uf galigo zihnu. Wina pehdejà laikà pehz neskaitameem beedru un drukatawu aresteem bija pilnigi noasinata. Desorganisasija bija breesmiga, sewischki pirmàs kustibas deenàs, ko izmantoja sew par labu daschadi opportumistiskee wirseeni. Wehl uf 10. februari Ped. Kom islaida plaschus nosaukumus, weda agitaziju. 23. febr. pat nebija wispahreju nosaukumu. Tàs islaida tikai atsewischki rajoni. Bija ahrkahrtiga dezentralisasija, wisi sakari sawu rajonu starpà un ar tuwakeem wirseeneem, truhka weetàm elementaràs disziplinas. Wisu ainu padarija wehl druhmaku Peterb. Komitejas arests swehtdeenà 26. febr. rihtà. Partijai weenkahrschi nozirta galwu. Koneju pasahkumu nekahdu nebija; rajoni un atsewischki beedri rihkojàs uf sawu roku. Wisi brihwee spehki dabiski trauza uf eelu, kur agiteja un zihnijàs ar wezo reschimu. Liberalà burschuasija un winai lihdz pluhstoschàs strahdneeku grupas to plaschi isleetoja sew par labu. Tikai ap 27. un 28. febr. sahkàs organisatoriskà darbiba partijas masàs. Isnahza if diwu deenu apzeetinajuma Peterb Kom. lozekli, parahdijàs wezee, senak apraktee spehzigakee partijas beedri. Tika ahtri nodibinati sakari.

Peterburgas Komiteja.

Peterb. Kom. bijuschee un tagadejee lozekli notureja 2 martà pirmo sehdi, kur sastahdijàs jaunà Peterb. Komiteja, nemot sawà sastahwà bes rajona preekschstahwjeem wezos darbineekus, kà Stutschku, Awilowu Iwanowu, Politikuru. Galwenee brihnumi 2. marta sehdè (: tà wehl naw sewi atsinusi par pilneesigu sehdi bet tikai par wezako beedru sapulzi): atsihstot, kà pilsoniko karu pirmà stadija partija pilnigi pasaudejusi, tas tomehr jaonstahjàs uf preekschu ar noteikàm prasibàm pret Pagaidu Waldibu un sewischki sawà turpmakà darbibà jaorientàda pirmà weetà organisatoriskais princips, tahlak plaschas agitazija masas. Teek isbihditas sekretariats, literaturas, organisatoriski agitatoru kolegija, transporta u. z komisijas. Nolemj islaist 200,000 eks. partijas programu un broschuru „Kam wajadsigs karsch", tahlak plakatus ar galweneem losungeem, atjaunot wisà drihzumà par ijas organu „Prawda"; nonemt zik ahtri eespehjams sakarus ar Eeschkreewijas organisasijom ar Somiju un zaur winu ar pahrejo Eiropas walstu soz.-dem. partijam; dibinat sawu miliziju.

3. martà sehdè nolemj 1) atlaut Zentr. Kom. birojam kooptet personas pehz sawa uzskata, woj Pet. Kom. aisrahdijums. Tur teek kooptetì augschà minetee beedri. 2) atsihst par neesspehjamu neatsiht Pagaidu Waldibas sastahdischanas faktu; wajaga noskaidrot masam winas sastahwu un mehrkus un agitet wiseem spehkeem par Satwersmes Sapulzes drihsu sasaukschanu un wispahri par scheem losungeem. 3) Nolemj nekawejoschi kertees pee „Prawdas" isdoschanas lihdz kuras iinahkschanai, sakarà ar 4000 burtliskchu sapulzes lehmumu, netiks drukata neweena pilsoniska awise; iswehl redakzijas Komisiju; lihdzekkus zer eegaht if bijuschà Dselss fonda un seedojumeem. 4) Issuhta beedrus sakaru nonemschanai ar Eeskschkreewiju un Wakar-Eiropu zaur Somiju. 5) weenbalsigi nolemj sasaukt Wiskreewijas Soz.-D. Str. Part Konferenzi; pee preekschdarbeem keras nekawejoschi. 6) atsihst par wajadsigu dibinat partijas miliziju „Sarkano gwardiju" 7) nolemj nodibinat zentralo agitatoru kolegiju.

4. marta sehdè:

Latweeschu „Prometeja" rajona darbiba.

Ne masak deforganisetà stahwoklì, kà zentralee frakzijas organi, atrodas pirmàs rewoluzijas deenàs „Prometeja" rajons. Naw sakaru ar augschejàm instanzem, tàpat sawu pulzinu starpà. Nesanahk padomes, ari Raj. Kom. neka nedara. Pirmo deenu kustiba galigi isklihdina spehkus. Satiksmes truhkums neatkauj tos nekà sakopot. Ar leelàm puhlem tikai 28. februara rihtà dascheem beedreem isdodas nolikt informazijas zentrus un turpat pirmo seedru sapulzi no 1. marta rihtu. Tomehr teeksme pehz organisatoriskàs kopibas tik leela, kà jau tàs paschas deenas wakarà sanahk ap 80 beedru leela rajona masu sapulze. Tà neuskawejotees daudz pee pagahtnes, apskata wispusigi momentu un pehz garakàm domu ismainam peenem ar 50 balsim sekoscho rewoluziju:

„Isturatees nogaidigi pret tagadejo pagaidu waldibu, mums jazenschas ar plaschas organisazijas palihdsibu, isleetojot wisus warbuhtejos lihdsekkus, sanemt masu kustibu sawàs rokàs, wedot masas zihnà sem saweem wispahrejeem losungeem, pirmà weetà kà apweenojoschu ar pahrejàm rewoluzionaràm grupam nostahdot internazionalisma galweno prasibu: „nost ar tagadejo imperalisma karu!"

Muhsu praktiskee usdewumi ir sekoschee:

1) Isbihdit Latweeschu rajona Komiteju, sastahwoschu no 12 zilwekeem, wisu rajonu darbibas pahrsinai un wadibai u. t. t.

2) Stahtees zaur iswehleteem preekschstahwjeem sakarà ar Strahdneeku Deputatu Padomi.

3) Iswehlet redakzijas komiteju no 10 per.

4) Iswehlet sakaru nonemschanas komisiju no 10 p.

5) Iswehlet agitatoru kolegiju no 10 p.

6) Iswehlet Paschaisstahweschanàs Komisiju."

Rajona Komiteju, Redakzijas un Paschaisstahweschanàs Komitejas tuhlit iswehl.

Treschdeenas, 1. martà, wakarà teek notureta otra masu sapulze kurà peedalas 141 beedris (starp teem 14 weesu) peenem sekoscho deenas kahrtibu: 1) Sinojumi, 2) Momenta un turpmakà taktika, 3) Milizijas noorganisescha na, 4) Wehleschanas, 5) Peeprasijumi un preekschlikumi.

Plaschas debates par momentu isslejàs diwàs rewoluzijàs, no kuràm pirmà (dabù 72 balsis) skan schahdi:

„Atsihstot par nepeelaischamu tahdu stahwokli, kur mantigàs schkiras, zaur 5. jun. aktu nolaupot tautai 1905 g eekarotas teesibas, sagrabba Walsts Domi sawàs rokàs un tagad nostahjas, kà rewoluzionaràs zihnas waditaji, bet pateesibà sem schàs maskas slehpj sawas partijas schkiru intereses mehs par neatleekamu usdewumu uzskatam: strahdneeku schkiras un kara spehka apweenoschanu weenotà rewoluzionarà organisazijà, kuras usdewumam jabuht sagrabbt sawàs rokàs walsts waru, sasaukt satwerimes sapulzi, lai 1) eewestu demokratisku republiku, 2) konfiszetu muischneeku semes, 3) likumotu 8. st. darba deenu. Nosloscham solim jabuht: wisu karojoscho walstu proletareechu apweenoschanàs un meera noslehgschana zaur rewoluzionaràm tautam."

Otra rewoluzija plaschakà weidà attihsta 28. febr. rewoluzijàs teksts nostahdot kà momenta taktiku: 1) organiset strahdneezibas masas sche un pahrejàs walsts datà, 2) slehgt rewoluzijas rindàs plaschas masas, kà karaspehku un semneezibu, nostahdot atteezigus apweenojoschos losungus, 3) dibinat tautas miliziju, 4) nostahdit kà wadoscho organu Str. Dep. Padomi. Resoluzija dabu 33 balsis.

Tahlak sapulze weenbalsigi nolemj dibinat sawu kaujas druschinu, kura eeetu atteezigà teritortalà rajona wispahrejà koujas organisazija. Pehz tam isdara jaunas wehleschanas jo eepreekschejà deenà iswehletee organi atsihst sewi par nepeeteekoschi spehjigeem un prasa plaschaku masu peedalischanos pee wehleschanam. Iswehl Rajona Komiteju, kurà eeeet 12 beedri. Redakzijas Komisijà 7 beedri Milizijas Komisijà 5 beedri. Par preekschstahwjeem Str. Dep Padomè iswehl 2 beedrus. Militschi if sawa widus weenbalsigi iswehl par sawu preekschstahwi komisariatà b. Ismaili. Raj. Komiteja tuhlit otrà deenà notura sawu pirmo sehdi, kur galigi konstituejàs un sadala sawà starpà darbus, pehz kam keras nekawejoschi ee pirmeem swarigakeem usdewumeem.

3. marta rihtà noteek 3. pilnà sapulze kurà peedalàs 171 beedris. Sapulze nolemj kà partijas pamata platforma un wadoschee prinzipi paleek pa wezam stingri un nelokami. Sapulze pehz tam noklausas sinojumus no Komitejas un Komisijam un preekschstahwjeem Str. Dep. Pad. un Peterb. Kom. Israhdàs, kà Str Dep. Pad wispahri walda leela nekahrtiba kuru issauz ahrkahrtigi brelais lozekku daudzums un telpu truhkums Beedri attehlo ari winas nepareizko, swabrisigo posiziju atteezibà pret Pag Waldibu. Ar leelu sajuhsmu sapulze usnem ahrkahrteju pasinojumu par rewoluziju Berlinè un wahzu wadibas gahschanu, ko oficiali sino Spanijas suhtneeziba.

Debates par momentu, pahrok neisplubstot, beigàs konzentrejàs sekoschà ar 122 balsim (6 atturotees) peenemtà resoluzijà, kuru nolemj pehz tam nodrukat un isplatit.

1) Konstatejot, ka aristokratiski kapitalistiskà no 3. junija likuma pamata no wezàs waldibas sastahdità Dome, patwarigi sagrabb sawas rokàs politisko waru, atbalstotees uf sawu plaschu organisaziju un agitaziju kara spehka un neapsinigas masàs par karu un weikli isleetojot sozial-demokratijas desorganisaziju un aisrauschanos no wezàs waldibas gahschanas; 2) atsihstot kà ar jaunàs waldibas rokam israut waru waram tikai zaur pehzigu reali-pamatotu speedeenu zaur Str. un Sald. Deputatu padomi, eewedot tajà muhsu spekus, isspeeschot patwarigi tur eegahjschas un zaur winas eekscheju reorganisaziju atnemot tai burschuasiskàs waldibas iskahrines lomu; 3) lai raditu scho speedeenu, mums jadzen sawà pusè karaspehks un winu sastahdoschàs schkiras: semneezibu, strahdniekus, apweenojot tàs sem momenta losunga: „Nost ar tagadejo karu!" „Lai dsihwo demokratiskà republika!" „Mutschneeku semes konfiskazija!" 8 stundu darba laiks.

Juhsu tuwakai taktikai jabuht sekoschai

1) Zeeschi un spehzigi organisejama strahdneeku s.-d. partija sche no weetas un wisa Kreewijà, stahjotees zeeschos nesaraujamos sakaros ar wisu Eiropas walstu proletariatu lai dibinatu III Internazionali un izbeigtu noseedsigo imperalisma radito karu.

2) Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padomu jasanem muhsu rokas, eewedot tajà ihstus proletariata preekschstahwjus un izdienot if tàs pacheewehlejuschos, iswedot wisas wehleschanas sem muhsu wispahrejeem un momenta losungeem.

3) Plascha agitazija masàs, sewischki kara spehkà ar drukatà un mutiskà wahrda palihdsibu isklaischot neskaitamus nosaukumus ar momenta losungeem un dibinot miliziju ari apsargàtas propagandistu kolegijas.

4) Plascha wisas tautas apakschejo slahnu organisazija un apweenoschana sem sweem momenta losungeem, apweenojot tos ar partiju, profesionalo beedribu, pahrtikas organisaziju.

Nolemj saribkot plaschus Latweeschu mihtinus, kur noskaidrot stahwokli.

3., 4., 5 un 6 martà noteek Raj. Komitejas sehdes, kur apskata wisadus praktiskus sajus un usdewumus un keras pee nadsiga organisasijas un agitazijas darba. Izweidojàs Agitazijas Kolegija, kura nekawejoschi keras pee darba.

Redakzijas kom. kooptè sawà sastahwà beedrus Stutschku Preedkalnu un Kurtschinski un sawàs diwàs sehdès nolemj nekawejoschi isdot latw. soz.-dem. deenas laikrakstu „Zihna". Scha darba resultati realà weidà redsami katram lasitajam.

Rewoluzija prowinzè.

No wisàm Kreewijas malam nahk sinas if stundas par jaunu un atkal jaunu pilsehtu un karaspehka nodaku peeweenoschanos rewoluzionarai tautai. Rewoluzija pa leelakai daksai peenehmusi meerigu, legalu raksturu. Wisas galwenàs Kreewijas pilsehtas neizemot pat daschus frontes rajonus, ar wiseem saweem garnisoneem pahreet burschuasiskàs pagaidwaldibas pusè. Weenigi Maskawà kustiba ir peenehmusi noteiktaku raksturu. Nodibinajusès Strahdneeku Deputatu Padome nostahjusès par rewoluzijas turpinaschanu lihdz galigai uswarai — Satwersmes Sapulzes sasaukschanai un demokratiskas republikas nodibinaschanai. Pa wisu waldi noteek rewoluzionaro spehku apweenoschanàs, lai iswestu Kreewijas atswabinaschanas darbu lihdz galam. Ir daudz apwidu, kà p peem. leeloka daka no Somijas, no kureem neesenahk nekahdu sinu, kas wehl atrodas pilnigi zarisma rokàs. Azim redzot realizija wehl zer uswahret zer wehl reisi nolikinat asinis Kreewijas nospeesto masu karstà zihnà eekaroto brihwibu. Tautai jabuht nomodà, ir deenu, ir naktì jaeko tumsonu noseedsigai darbibai lai laikà waretu atsist zarisma kalpu usbrukumu. Buhsim modzigi Rewoluzionarà tauta tikai roku roka ar rewoluzionaro armiju spehs israut Kreewiju if zarisma walgeem.

Kongrefs par pahrtikas jautajumu.

Apweenota pahrtikas komisija, kurà peedalas Strahdneeku un saldatu deputatu padomes un Walsts Domes preekschstahwji nolehma sawà 4. martà sehdè sasaukt kongresu, kuram janoskaidro pahrtikas jautajums Kreewijà. Kongresa notiks Petrogradè apm. pehz weena mehnesscha un winà peedalisees preekschstahwji no pilsehtu un semsku sapulzes ne str hdneeku un saldatu deputatu padomes no kooperatiweem, no semneeku sapulzes, kà ari sinatnes preekschstahwji. Pahrtikas Komisija lihdz minetas organisazijas gatawotees uf kongresu.

R. S.-D. Str. P. Peterpils organisazijas Latweeschu rajons.

Latweeschu strahdneeku agitazijas

masu sapulze

treschdeen, 8. martà, plkst. 3 deenà.

Sinu Palasa telpàs

Каменноостровскій просп. угол Большой пр. и Карповка.

Beedrus strahdneekus sozial-demokratus usaizina eestahtees partijà. Wajadsigi 2 beedru eeteikschana Peterburgas war Rajona Birojà Петр. ст. Лахтинская № 22, кв. 32.

Usaizina beedrus seedot preeksch sawa laikraksta

„Zihna".

Seedojumus peenem parakstischanàs weetàs. Turpat isdod ari seedojumu listes.

Adreses:

Kreewu Soz. Dem. Str. Partijas Zentralorgana „Правда" kantoris un redakzija Мойка № 32. Телефоны 193 41, 137 06.

Latweeschu Str. Izglihtibas Wakaru Kursi. Tschernajewa skolu telpàs Петр. ст., Татарскій пер. 14. Lekziju sahkums: 7. martà.

Parakstischanos uf s.-dem. deenas laikraksta

„Zihna"

peenem:

„Prometeja" rajona birojà, Петр. ст., Лахтинская 22, кв. 32.

Redakzijà: Подольская ул. 6, кв. 32.

Parakstischanàs maksà:

Bes peesuhtischanas:		Ar peesuhtischanu:	
Uf 1 gadu	10 rbl. — kap.	Uf 1 gadu	11 rbl. — kap.
„ 6 mehn.	5 „ 25 „	„ 6 mehn.	6 „ — „
„ 3 „	2 „ 75 „	„ 3 „	3 „ 25 „
„ 1 „	1 „ — „	„ 1 „	1 „ 25 „

Atsewischko numurs maksà 5 kap.

Latweeschu strahdneeku pulzinà.

Peterburgas Komiteja.

Peterb. Kom. bijuschee un tagadejee lozekli notureja 2 martà pirmo sehdi, kur sastahdijàs jaunà Peterb. Komiteja, nemot sawà sastahwà bes rajona preekschstahwjeem wezos darbineekus, kà Stutschku, Awilowu Iwanowu, Politikuru. Galwenee brihnumi 2. marta sehdè (: tà wehl naw sewi atsinusi par pilneesigu sehdi bet tikai par wezako beedru sapulzi): atsihstot, kà pilsoniko karu pirmà stadija partija pilnigi pasaudejusi, tas tomehr jaonstahjàs uf preekschu ar noteikàm prasibàm pret Pagaidu Waldibu un sewischki sawà turpmakà darbibà jaorientàda pirmà weetà organisatoriskais princips, tahlak plaschas agitazija masas. Teek isbihditas sekretariats, literaturas, organisatoriski agitatoru kolegija, transporta u. z komisijas. Nolemj islaist 200,000 eks. partijas programu un broschuru „Kam wajadsigs karsch", tahlak plakatus ar galweneem losungeem, atjaunot wisà drihzumà par ijas organu „Prawda"; nonemt zik ahtri eespehjams sakarus ar Eeschkreewijas organisasijom ar Somiju un zaur winu ar pahrejo Eiropas walstu soz.-dem. partijam; dibinat sawu miliziju.

3. martà sehdè nolemj 1) atlaut Zentr. Kom. birojam kooptet personas pehz sawa uzskata, woj Pet. Kom. aisrahdijums. Tur teek kooptetì augschà minetee beedri. 2) atsihst par neesspehjamu neatsiht Pagaidu Waldibas sastahdischanas faktu; wajaga noskaidrot masam winas sastahwu un mehrkus un agitet wiseem spehkeem par Satwersmes Sapulzes drihsu sasaukschanu un wispahri par scheem losungeem. 3) Nolemj nekawejoschi kertees pee „Prawdas" isdoschanas lihdz kuras iinahkschanai, sakarà ar 4000 burtliskchu sapulzes lehmumu, netiks drukata neweena pilsoniska awise; iswehl redakzijas Komisiju; lihdzekkus zer eegaht if bijuschà Dselss fonda un seedojumeem. 4) Issuhta beedrus sakaru nonemschanai ar Eeskschkreewiju un Wakar-Eiropu zaur Somiju. 5) weenbalsigi nolemj sasaukt Wiskreewijas Soz.-D. Str. Part Konferenzi; pee preekschdarbeem keras nekawejoschi. 6) atsihst par wajadsigu dibinat partijas miliziju „Sarkano gwardiju" 7) nolemj nodibinat zentralo agitatoru kolegiju.

4. marta sehdè:

Latweeschu „Prometeja" rajona darbiba.

Ne masak deforganisetà stahwoklì, kà zentralee frakzijas organi, atrodas pirmàs rewoluzijas deenàs „Prometeja" rajons. Naw sakaru ar augschejàm instanzem, tàpat sawu pulzinu starpà. Nesanahk padomes, ari Raj. Kom. neka nedara. Pirmo deenu kustiba galigi isklihdina spehkus. Satiksmes truhkums neatkauj tos nekà sakopot. Ar leelàm puhlem tikai 28. februara rihtà dascheem beedreem isdodas nolikt informazijas zentrus un turpat pirmo seedru sapulzi no 1. marta rihtu. Tomehr teeksme pehz organisatoriskàs kopibas tik leela, kà jau tàs paschas deenas wakarà sanahk ap 80 beedru leela rajona masu sapulze. Tà neuskawejotees daudz pee pagahtnes, apskata wispusigi momentu un pehz garakàm domu ismainam peenem ar 50 balsim sekoscho rewoluziju:

„Isturatees nogaidigi pret tagadejo pagaidu waldibu, mums jazenschas ar plaschas organisazijas palihdsibu, isleetojot wisus warbuhtejos lihdsekkus, sanemt masu kustibu sawàs rokàs, wedot masas zihnà sem saweem wispahrejeem losungeem, pirmà weetà kà apweenojoschu ar pahrejàm rewoluzionaràm grupam nostahdot internazionalisma galweno prasibu: „nost ar tagadejo imperalisma karu!"

Muhsu praktiskee usdewumi ir sekoschee:

1) Isbihdit Latweeschu rajona Komiteju, sastahwoschu no 12 zilwekeem, wisu rajonu darbibas pahrsinai un wadibai u. t. t.

2) Stahtees zaur iswehleteem preekschstahwjeem sakarà ar Strahdneeku Deputatu Padomi.

3) Iswehlet redakzijas komiteju no 10 per.

4) Iswehlet sakaru nonemschanas komisiju no 10 p.

5) Iswehlet agitatoru kolegiju no 10 p.

6) Iswehlet Paschaisstahweschanàs Komisiju."

Rajona Komiteju, Redakzijas un Paschaisstahweschanàs Komitejas tuhlit iswehl.

Treschdeenas, 1. martà, wakarà teek notureta otra masu sapulze kurà peedalas 141 beedris (starp teem 14 weesu) peenem sekoscho deenas kahrtibu: 1) Sinojumi, 2) Momenta un turpmakà taktika, 3) Milizijas noorganisescha na, 4) Wehleschanas, 5) Peeprasijumi un preekschlikumi.

Plaschas debates par momentu isslejàs diwàs rewoluzijàs, no kuràm pirmà (dabù 72 balsis) skan schahdi:

„Atsihstot par nepeelaischamu tahdu stahwokli, kur mantigàs schkiras, zaur 5. jun. aktu nolaupot tautai 1905 g eekarotas teesibas, sagrabba Walsts Domi sawàs rokàs un tagad nostahjas, kà rewoluzionaràs zihnas waditaji, bet pateesibà sem schàs maskas slehpj sawas partijas schkiru intereses mehs par neatleekamu usdewumu uzskatam: strahdneeku schkiras un kara spehka apweenoschanu weenotà rewoluzionarà organisazijà, kuras usdewumam jabuht sagrabbt sawàs rokàs walsts waru, sasaukt satwerimes sapulzi, lai 1) eewestu demokratisku republiku, 2) konfiszetu muischneeku semes, 3) likumotu 8. st. darba deenu. Nosloscham solim jabuht: wisu karojoscho walstu proletareechu apweenoschanàs un meera noslehgschana zaur rewoluzionaràm tautam."

Otra rewoluzija plaschakà weidà attihsta 28. febr. rewoluzijàs teksts nostahdot kà momenta taktiku: 1) organiset strahdneezibas masas sche un pahrejàs walsts datà, 2) slehgt rewoluzijas rindàs plaschas masas, kà karaspehku un semneezibu, nostahdot atteezigus apweenojoschos losungus, 3) dibinat tautas miliziju, 4) nostahdit kà wadoscho organu Str. Dep. Padomi. Resoluzija dabu 33 balsis.

Tahlak sapulze weenbalsigi nolemj dibinat sawu kaujas druschinu, kura eeetu atteezigà teritortalà rajona wispahrejà koujas organisazija. Pehz tam isdara jaunas wehleschanas jo eepreekschejà deenà iswehletee organi atsihst sewi par nepeeteekoschi spehjigeem un prasa plaschaku masu peedalischanos pee wehleschanam. Iswehl Rajona Komiteju, kurà eeeet 12 beedri. Redakzijas Komisijà 7 beedri Milizijas Komisijà 5 beedri. Par preekschstahwjeem Str. Dep Padomè iswehl 2 beedrus. Militschi if sawa widus weenbalsigi iswehl par sawu preekschstahwi komisariatà b. Ismaili. Raj. Komiteja tuhlit otrà deenà notura sawu pirmo sehdi, kur galigi konstituejàs un sadala sawà starpà darbus, pehz kam keras nekawejoschi ee pirmeem swarigakeem usdewumeem.

3. marta rihtà noteek 3. pilnà sapulze kurà peedalàs 171 beedris. Sapulze nolemj kà partijas pamata platforma un wadoschee prinzipi paleek pa wezam stingri un nelokami. Sapulze pehz tam noklausas sinojumus no Komitejas un Komisijam un preekschstahwjeem Str. Dep. Pad. un Peterb. Kom. Israhdàs, kà Str Dep. Pad wispahri walda leela nekahrtiba kuru issauz ahrkahrtigi brelais lozekku daudzums un telpu truhkums Beedri attehlo ari winas nepareizko, swabrisigo posiziju atteezibà pret Pag Waldibu. Ar leelu sajuhsmu sapulze usnem ahrkahrteju pasinojumu par rewoluziju Berlinè un wahzu wadibas gahschanu, ko oficiali sino Spanijas suhtneeziba.

Debates par momentu, pahrok neisplubstot, beigàs konzentrejàs sekoschà ar 122 balsim (6 atturotees) peenemtà resoluzijà, kuru nolemj pehz tam nodrukat un isplatit.

1) Konstatejot, ka aristokratiski kapitalistiskà no 3. junija likuma pamata no wezàs waldibas sastahdità Dome, patwarigi sagrabb sawas rokàs politisko waru, atbalstotees uf sawu plaschu organisaziju un agitaziju kara spehka un neapsinigas masàs par karu un weikli isleetojot sozial-demokratijas desorganisaziju un aisrauschanos no wezàs waldibas gahschanas; 2) atsihstot kà ar jaunàs waldibas rokam israut waru waram tikai zaur pehzigu reali-pamatotu speedeenu zaur Str. un Sald. Deputatu padomi, eewedot tajà muhsu spekus, isspeeschot patwarigi tur eegahjschas un zaur winas eekscheju reorganisaziju atnemot tai burschuasiskàs waldibas iskahrines lomu; 3) lai raditu scho speedeenu, mums jadzen sawà pusè karaspehks un winu sastahdoschàs schkiras: semneezibu, strahdniekus, apweenojot tàs sem momenta losunga: „Nost ar tagadejo karu!" „Lai dsihwo demokratiskà republika!" „Mutschneeku semes konfiskazija!" 8 stundu darba laiks.

Juhsu turpmakai taktikai jabuht sekoschai

1) Zeeschi un spehzigi organisejama strahdneeku s.-d. partija sche no weetas un wisa Kreewijà, stahjotees zeeschos nesaraujamos sakaros ar wisu Eiropas walstu proletariatu lai dibinatu III Internazionali un izbeigtu noseedsigo imperalisma radito karu.

2) Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padomu jasanem muhsu rokas, eewedot tajà ihstus proletariata preekschstahwjus un izdienot if tàs pacheewehlejuschos, iswedot wisas wehleschanas sem muhsu wispahrejeem un momenta losungeem.

3) Plascha agitazija masàs, sewischki kara spehkà ar drukatà un mutiskà wahrda palihdsibu isklaischot neskaitamus nosaukumus ar momenta losungeem un dibinot miliziju ari apsargàtas propagandistu kolegijas.

4) Plascha wisas tautas apakschejo slahnu organisazija un apweenoschana sem sweem momenta losungeem, apweenojot tos ar partiju, profesionalo beedribu, pahrtikas organisaziju.

Nolemj saribkot plaschus Latweeschu mihtinus, kur noskaidrot stahwokli.

3., 4., 5 un 6 martà noteek Raj. Komitejas sehdes, kur apskata wisadus praktiskus sajus un usdewumus un keras pee nadsiga organisasijas un agitazijas darba. Izweidojàs Agitazijas Kolegija, kura nekawejoschi keras pee darba.

Redakzijas kom. kooptè sawà sastahwà beedrus Stutschku Preedkalnu un Kurtschinski un sawàs diwàs sehdès nolemj nekawejoschi isdot latw. soz.-dem. deenas laikrakstu „Zihna". Scha darba resultati realà weidà redsami katram lasitajam.

Rewoluzija prowinzè.

No wisàm Kreewijas malam nahk sinas if stundas par jaunu un atkal jaunu pilsehtu un karaspehka nodaku peeweenoschanos rewoluzionarai tautai. Rewoluzija pa leelakai daksai peenehmusi meerigu, legalu raksturu. Wisas galwenàs Kreewijas pilsehtas neizemot pat daschus frontes rajonus, ar wiseem saweem garnisoneem pahreet burschuasiskàs pagaidwaldibas pusè. Weenigi Maskawà kustiba ir peenehmusi noteiktaku raksturu. Nodibinajusès Strahdneeku Deputatu Padome nostahjusès par rewoluzijas turpinaschanu lihdz galigai uswarai — Satwersmes Sapulzes sasaukschanai un demokratiskas republikas nodibinaschanai. Pa wisu waldi noteek rewoluzionaro spehku apweenoschanàs, lai iswestu Kreewijas atswabinaschanas darbu lihdz galam. Ir daudz apwidu, kà p peem. leeloka daka no Somijas, no kureem neesenahk nekahdu sinu, kas wehl atrodas pilnigi zarisma rokàs. Azim redzot realizija wehl zer uswahret zer wehl reisi nolikinat asinis Kreewijas nospeesto masu karstà zihnà eekaroto brihwibu. Tautai jabuht nomodà, ir deenu, ir naktì jaeko tumsonu noseedsigai darbibai lai laikà waretu atsist zarisma kalpu usbrukumu. Buhsim modzigi Rewoluzionarà tauta tikai roku roka ar rewoluzionaro armiju spehs israut Kreewiju if zarisma walgeem.

D. S. Setzbruta drukatawà. Petersburgà, Троицкій проспектъ № 5